

Készülődés a világbékére: Sűrű ködöt fejlesztő repülő bombák felrobbanása a tenger felületén.

Csendőrjelentkezők alkalmasságának elbírálása.

Irta: CZEGLÉDY JENŐ százados.

Új „Szervezeti és Szolgálati Utasítás“-unk 5. §-ának 19. pontja a csendőrlegénység kiegészítésére vonatkozóan új rendelkezéseket tartalmaz.

Összehasonlítva e rendelkezéseket régi utasításunk idevonatkozó §-ával, első látszatra úgy tűnik fel, mintha semmiféle lényeges változást, módosítást e pont nem tartalmazna.

A csendőrjelentkezők felvételének feltételei valóban a régié maradtak, csupán a 2. alpont alatt találhatunk újítást; e pont megkívánja, hogy a tesztületbe felveendő csendőr feddhetetlen előélet és erkölcsi érdemesség mellett *nemzeti szempontból is megbízható* legyen.

Ez a feltétel a régi utasításunkban nem szerepel, — abban az időben vajmi ritka volt az a csendőrjelentkező, ki nemzeti szempontból nem lett volna megbízható.

E sorok keretében — eltekintve a felvételi feltételek többi pontjaitól — kizárólag a „nemzeti szempontból való megbízhatóság“ kérdésével óhajtának foglalkozni s szeretném felhívni különösen az őrsparancsnokok figyelmét e kérdés nagy horderejére, annál is inkább, mert — véleményem szerint — különös fontossággal e kérdés az őrsparancsnokok szempontjából bír, mert hiszen ők azok, akik a csendőrséghez belépni óhajtókról a szükséges adatokat beszerzik.

Kétségtelen, hogy elsősorban — mondhatnám kizárólagosan — az őrsparancsnokok döntenek a csendőrjelentkezők erkölcsi érdemessége, hazafias szempontból való megbízhatósága fölött, mert az ő megállapításaik, az általuk beszerzett adatok lesz-

nek döntőek a jelentkező behívása, avagy benemhívása kérdésében.

A behívott jelentkező a Szut. 20. pontjában foglalt rendelkezések szerint kerületenkint működő „toborzó-bizottság“ elé állítatik. A bizottság áll: 1 törzstiszt mint elnökből, 2 főtitest és 1 orvos mint bizottsági tagokból; mely bizottság feladata a jelentkezők alkalmasságának elbírálása.

A bizottság anyagi és erkölcsi felelősségének teljes tudatában fogja az előállított jelentkezőt elbírálni, megállapítja annak hadiszolgálatra való alkalmasságát, szóval a phisikai állapotát, de nem tudja elbírálni a jelentkező erkölcsi érdemességét, nemzeti szempontból való megbízhatóságát, mert hiszen ez erkölcsi tulajdonságok megállapítása nem állhat a bizottság módjában. Erre vonatkozólag legfeljebb csak a jelentkező személyi adatait s ilyenirányú megbízhatóságát tartalmazó iratok állhatnak a bizottság rendelkezésére, melyekben foglaltakat az érdekelt őrsparancsnok állapította meg.

Az őrsparancsnokoknak — a csendőrséghez jelentkezők erkölcsi tulajdonságait tisztázandó — segédeszközök is állnak rendelkezésükre. Ily támpont elsősorban a jelentkező illetékességi, nemkülönben az állandó, avagy huzamosabb időn keresztül való tartózkodási helyeiről beszerzett községi előljárósági bizonyítványok, másodsorban pedig az „Országos bűnügyi nyilvántartó hivatal“-tól beszerzett adatok, melyek a jelentkező hazafias szempontból való megbízhatóságának kérdésére is nyújthatnak tájékoztatást.

Az előljáróságoktól beszerzett bizonyítványok fogják igazolni a jelentkező általános magaviseletét, a forradalmak, a kommunizmus alatti magatartását stb., szóval az előljáróságnak a jelentkező erkölcsi magaviseletére vonatkozó hivatalos véleményét; a bűnügyi nyilvántartó hivatal viszont azt

fogja igazolni, hogy nevezett volt-e már büntetve, egyben megmondja azt is, hogy nem körözik-e valahol az országban büncselekmény miatt s végül, hogy személyi adatai helyesek-e? Úgy tudom egyébként, hogy némely kerületnél maga a kerületi parancsnokság szokta a bűnügyi nyilvántartó hivatalt megkérdezni.

Úgy az előjáróságok, mint a bűnügyi hivatal kétségtelenül felelősségének és kötelességének teljes tudatában, a rendelkezésére álló összes adatok figyelembevételével fogja a választ megadni.

Tekintve azonban, hogy a községi előjáróságok, különösen nagyobb helységekből, a csendőr-jelentkezőkről mindazon adatokat, amelyek az erkölcsi szempontból való megbízhatóságukra fényt vethetnek, nem tudhatják, továbbá, hogy a jelentkező büntetlen előéletére vonatkozólag az „Országos bűnügyi nyilvántartó hivatal” értesítése, a rendelkezésre álló adatok hiánya miatt, hiányos is lehet, mert hiszen az ügyészségek, járásbírók, valamint a kihágási ügyekben bíraskodó rendőrhatalóságok csakis oly egyénekről értesítik a bűnügyi hivatalt, kik büntetett, vétség s fontosabb kihágásokért lettek elítélve, vagy akik fontosabb büncselekményekért előzetes letartóztatásba vagy vizsgálati fogságba kerültek, végül olyan bűnözőkről, kik szökésben állanak — az őrsparancsnokok ezirányú tájékoztatása nem következhetik be olyan alapos-sággal, amint az kívánatos volna.

Ezek szerint tehát az a helyzet, hogy az őrsparancsnok megkapja úgy az előjáróságok, mint a bűnügyi hivataltól az értesítéseket, azonban ezen értesítések nem tekinthetők teljesen kielégítőeknek s így további puhatolások válnak szükségessé.

Nem lehet kétséges, hogy úgy a községi előjárósági, valamint a bűnügyi hivataltól beszerzett kedvező értesítés, illetve bizonyítvány nem elegendő arra, hogy valaki csendőr lehessen. Semmiesetre sem szabad tehát egy őrsparancsnoknak a kapott kedvező nyilatkozatok alapján az ügyet elintézettnak tekinteni, mert még kifejezetten kedvező bizonyítvány és büntetlen előélet mellett is lehet valaki csendőrségi szolgálatra alkalmatlan.

Az őrsparancsnok ezirányú puhatolásainál első lépés a büntetlen előéletre vonatkozó értesítés ellenőrzése. Tekintve az őrsparancsnok helyi- és személyi ismereteit, ez könnyen megállapítható, mert hiszen személyi ismeretekkel rendelkező őrsparancsnoknak tudnia kell, hogy örskörletében ki ütközött össze a törvény paragrafusával. Ha esetleg idegen, nem állandóan az örskörletében lakott egyénről van szó, úgy a jelentkező volt illetékes őrsparancsnoksága keresendő meg, habár egy jó őrsparancsnoknak ilyen egyénről is meg kell lennie az adatainak.

Semmiesetre sem szabad megelégedni azzal, hogy a jelentkező előéletét hat hónapra vagy egy esztendőre visszamenőleg megállapítjuk s ha ez alatt az idő alatt hibát nem találunk benne, őt csendőrségi szolgálatra erkölcsileg máris alkalmasnak minősítjük. A puhatolást feltétlenül a jelentkezőnek — mondjuk — tizennyolc éves koránál kell kezdeni. Meg kell állapítani, hogy a jelentkező tizennyolc éves kora óta mettől-meddig, hol és kinél tartózkodott, egyetlen hónap hézagot sem szabad hagyni a megállapításoknál, mert rendszeren éppen

ezek az eltitkolt rövidebb-hosszabb időszakok azok, amelyekben a jelentkezőnek takargatnivalója van. A budapesti kerületi parancsnokság pl. évek óta írásban szokta felkérni a jelentkező munkaadóit, akiknél az tizennyolc éves kora után szolgált, hogy az illetőről adjanak véleményt. Úgy tudom, hogy még eddig mindenki azonnal és szívesen felelt a kerületi parancsnokságnak; egyik-másik polgári egyén olyan részletes információt írt a jelentkezőről, hogy még kivizsgálással sem lehetett volna többet és alaposabban megállapítani.

Nehezebb kérdés azonban a jelentkező hazafias és nemzeti szempontból való elbírálása. Igaz ugyan, hogy nagyon sokszor az őrsparancsnok már előre tudja, hogy a jelentkező ezirányban is megbízható-e, de sokszor előfordulhat, hogy itt is adatok beszerzésére van szükség.

Erre vonatkozólag az őrsparancsnok vizsgálja meg a jelentkező személyi, anyagi viszonyait, érdeklődjön a jelentkező lelkésztől, volt tanítójától, ha lehet munkaadójától stb., stb.

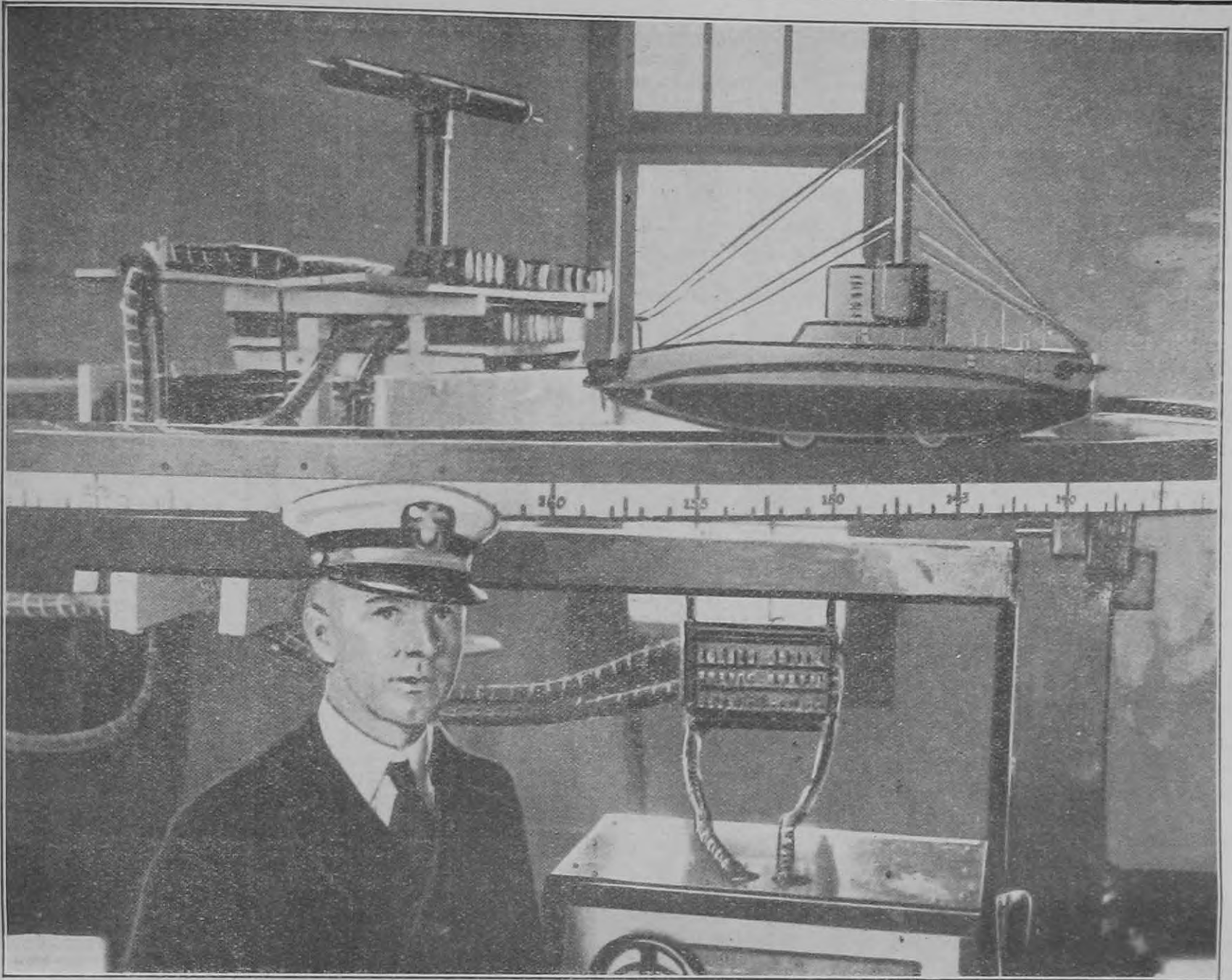
Ily alapos-sággal megszerzett adatok kelthetik csak — e kérdés tisztázására vonatkozólag — az őrsparancsnokban a megnyugvás érzetét.

Hogy miért kell nagy súlyt helyezni a csendőrséghez jelentkező egyének hazafias szempontból való megbízhatóságának kérdésére, azt bővebben fejtegetni itt felesleges, azzal mindenkinek tisztában kell lennie.

Minden figyelmes szemlélő előtt nyílt dolog, hogy napjainkban két homlokegyenest ellentétes világnézet harcol egymással. Egyik oldalon a konzervatív, hazafias, hazájához, szülőföldjéhez, régi erkölcsiéhez, tradícióihoz, a tulajdon szentségéhez, szóval az évszázadokon keresztül fokozatosan, alkotmányos keretek között fejlődő állami és társadalmi rendhez ragaszkodó, a másik oldalon a végcél, a kommunizmust, vagyis a vagyonszerzést a többség akarata ellenére is azonnal érvényesíteni akaró, minden eszközt erkölcsösnek tartó, szóval a jelenleg fennálló állami és társadalmi rendet mintegy robbanásszerűen megváltoztatni akaró irányzat vívja állandó, kitartó harcát.

Nem célom, hogy az egymással szemben álló világnézetek harcát ismertessem, mert hiszen ez nem tartozik ide, csupán csak azt óhajtom megjegyezni, hogy emlékezzünk csak vissza 1919. évre, a nálunk is megvalósult 133 napos kommunizmusra. Mindenki tudja, hogy mire vezetett ez idegen földben sarjadzott, a magyar lélek előtt mindvégig idegenül maradt, ezeréves Hazánkat rombadöntő törvénytelen állapot.

Olyan csendőrjelentkezőkre van szükségünk tehát, kik a fennálló törvényes és alkotmányos rend fanatikusai lesznek, kiknek magyar lelkéről a különböző „izmus“-ok tanai nyomtalanul pattannak vissza s kik méltók lesznek az egész művelt világ előtt páratlannak ismert testületünk hírnevének megalapozói nyomdokait követni, mert csakis az ilyen csendőrök fognak megfelelni új „Szolgálati Utasítás“-unk 71. pontjában foglalt azon magas-súlyos elvnek, mely azt mondja: „A csendőr az államhatalom képviselője, a törvényes rend és belső béke támasza, az ország közbiztonságának és nyugalmának őre, az állam és a nemzet bizalmának le-téteményese“.

Készülődés a világbékére: Egy amerikai tengeralatti cirkáló modellje, fölötté az úgynevezett kételtű tank, amely szárazon és vízen egyaránt használható.

A szuggeszciós bűncselekmények.

Írta: **ZSOLDOS BENŐ,**
budapesti kir. ítélőtáblai bíró.

Büntetőjogi irodalmunk és judikaturánk egyik legjelentősebb problémájának, a *részesség* (felbujtás, bűnsegédség) tanának fontos részletkérdései ma már csaknem teljes és helyes megvilágításban állanak előttünk. Hogy a felbujtott egyének valamely büntetendő cselekmény elkövetésére irányuló s minden erősebb lélektani kényszer vagy egyéb behatások nélkül véghezvitt reábirása az egyénnek, — mondjuk — „normális” lelkiállapotában milyen külső megnyilvánulási módokkal és milyen processzus mellett miként létesíti a felbujtó által megvalósíttatni szándékolt eredményt: elméleti és gyakorlati téren nálunk is számos kitűnő feleletet találunk. Ezzel szemben azonban a mi büntetőjogi irodalmunkban van a felbujtás tanának egy eddig csaknem teljesen kívül hagyott, vagy legalább is a legnagyobb mértékben elhanyagolt kérdése, melynek kellő kidolgozása és megvilágítása a jövőben a kriminálpszichológiának is egyik legszámottevőbb feladatát fogja képezni s amelynek lényegével a bűnvádi nyomozás terén gyakorlatilag munkálkodóknak is ajánlatos lesz kellően tisztában lenniök. Ez az, hogy létesülhet-e felbujtás a hipnotikus álom tartama alatt eszközölt szuggeszciós útján akként, hogy a kérdéses bűncselekmény elkövetésére a hipnotizáló által ekként reábiró egyén a hipnotikus álom elmulása után bizonyos időn belül az úgynevezett poszthipnotikus szuggeszciós közvetlen behatása következtében váljék büntetettessé?

Az e kérdéssel kapcsolatos pszichológiai problémák-

kal a külföldi irodalomban egyes nagynevű orvosok és pszichiáterek már eléggé behatóan foglalkoztak, meglehetősen határozottsággal állapítván meg azt, hogy a hipnotikus álom elmulása után bizonyos esetekben végrehajtott törvényellenes cselekmények a hipnotikus állapot alatt nyert szuggeszciós hatásokkal igenis a legszorosabb kapcsolatba hozhatók.

Nemrégiben egy latin-amerikai spanyol pszichiáter: Juan Ramón Beltrán írt erről a kérdéstről egy nagyon érdekes tanulmányt, mely először a buenos-ayresi „Verbum” c. folyóiratban jelent meg. Az argentinai „Inter-America” c. angol nyelvű folyóirat révén módomban áll e tanulmány egyes idevonatkozó részletével ehelyütt foglalkozni. Ez az író sem kisélekedik annak kijelentésével, hogy a szuggeszció a büntetettesség legvitásabb tényezőinek egyike.

Beltrán megállapítása szerint ha tényleg igaz az, hogy a poszthipnotikus szuggeszciós útján létesített felbujtásra s az ennek behatása folytán elkövetett bűncselekményekre vonatkozó bírósági esetek nem gyakoriak: ez a körülmény, melyet egyébként döntő érvelésként szoktak felhasználni a párisi iskola eszméinek a hívei, tisztán és kizárólag annak tulajdonítható, hogy a bűnügyi szuggeszciós tényezői felől ma még Amerika- és Európaszerte abszolút tájékozatlanság uralkodik. Ő maga sem mélyed be eme tényezők pszichológikus boncolgatásába, hanem egyes pszichiáterek által felhozott gyakorlati példákkal igyekszik ezt a még elég bonyolult kérdést megvilágítani.

Igy többek között J. S. Morand azzal az esettel foglalkozik, melyben a párisi La Salpêtriére-nek egyik erősen hiszterikus lakóját hipnotizálták azzal a szuggeszciós uttal, hogy majd meg kell ölnie méreg útján egy

másik egyént a hipnotikus álomból való felébredése után. Az ekként reábrított egyén a szuggerált parancsot a legnagyobb pontossággal és vak elszántsággal végre is hajtotta a kitűzött időben. Ez nem volt bevégzett büntetés, mert a kísérletező hipnotizőr természetesen gondoskodott róla, hogy a felbujtott „büntetett” egyén tudtán kívül a kiszemelt áldozat által gyanútlanul kivont méregpohárban a halálhozó szert holmi ártatlan por helyettesítette.

Albert *Bataille* egy Garnier nevű katonának az esetét meséli el, aki háziasszonyának, Avelinának a szuggerációja alatt megöli ennek férjét, majd a szuggerációs hatásból való „kijózanodása” után a börtönben öngyilkosságot kísérel meg, de idejében észreveszik és sértetlenül menekül meg ebből a szomorú epizódból. A bűnügy törvényszéki főtárgyalásán Avelinának Garnierhez írt leveleit egész terjedelmükben felolvasták s ezek tartalmából a bíróság kétségtelenül megállapította az asszony bűnözési szándékát s teljes bizonyítást nyert az erőszakos, házasságtörő nőnek szinte legyőzhetetlen s a hipnotikus szuggeráció eszközeivel még erősebbé tett befolyása a gyenge akaraterejű és könnyelmű életmódra hajló katona felett.

Ugyancsak *Bataille* hozza fel a Sougaret-esetet, ahol már a férfi — Sougaret — hosszantartó hipnotikus kísérletekkel mindenképen rá akarja bírni az egyik háziasszonyát, Marie Nobila-t, hogy ez ölje meg az ugyanott lakó másik asszonyt. A szerelmes Marie — bár vetélytársát kellene a láb alól eltennie — egy teljes hónapig ellentáll mindennemű szuggerációnak, de mikor a kitartó és makacs Sougaret azt veti a szemére, hogy nincsen bátorsága és ellenállásával csakis azt bizonyítja be, hogy őt sohasem szerette őszintén: eme lélektani kényszer hatása alatt Marie megtörik, akaratát teljesen aláveti felbujtójának s egy újabb szuggeráció után végre is hajtja a büntetést.

A rió de janeiró-i tudós író: Evaristo de *Morner* valamelyik írásában egy Marcellino Bispo nevű büntetett esetét örökíti meg, akit szintén szuggeráció útján arra bírtak rá, hogy egy rokona: dr. Pimenta Morres élete ellen törjön. Egy darabig ő is ellent tudott állani a felbujtásnak, de egy ismételt posthipnotikus szuggeráció hatása alatt megölte a doktort és pedig úgy és ott, miként a felbujtó akarta. Mint több hasonló esetben történt: Marcellino Bispo is öngyilkosságot követett el a börtönben.

A szóban forgó kérdéseknél természetesen a beszámíthatóság és büntetőjogi felelősség tényálladási elemei különös tekintetbe kell, hogy jöjjenek, mert a szuggeráció kriminálpszichológiai vizsgálatainál minden kísérletező arra a teljesen egybehangzó tapasztalatra jutott, hogy a hipnózis alatt a hipnotizált egyének teljesen elvesztik pszichikai életük tudatos kontrollját.

Betran szerint a hipnotikus álomban — éppen úgy, mint a természetes álom folyamata alatt — elszakad a figyelmünk a külső világtól, az előbbinél azonban — és ez az egyedüli kivétel a kettő között — a hipnotizált egyén állandó pszichikai kapcsolatban áll a hipnotizálóval. Mindkét állapotban a való élet tényei vannak jelen és az emlékezés feléled. A pszichikai életnek ezek a speciális körülményei kettős kérdés elé állítják a bűnrel szemben a fizikust és a pszichológust, mely kérdések a jelzett körülmények közt az egyén öntudat-nélküliségére vonatkoznak az ítélőképességet és az akarat szabadelhatározási képességet illetően. Így aztán nagyban megoszlanak a vélemények, — különbséget téve egyrészt olyan pszichikai állapotok közt, melyek közvetlenül a hipnózissal kapcsolatosak — másrészt a hipnózis után való pszichikai állapotok közt, amelyeket hipnotikus szuggeráció befolyásolhat s amelyek gyakran, mint fentebb is láttuk, büntetőjogi felelősség alapjául szolgálható ténykedéssel kapcsolatosak.

A büntetőjogi felbujtás eszközéül használható hipnózis utáni szuggeráció létezése már az eddigi megfigyelések után is megállapítható. Úgy a büntetőjogásnak, mint a pszichiaternek természetesen tág tere nyílik itt a kutatásra, hiszen a tudományos világ a szuggeráció rendszeres analizálásával még csak néhány év óta foglalkozik. De már eddigi eredmények is hathatós figyelmünkre érdemesek.

Egy hordó bor históriája.

Írta: TÓTH ISTVÁN IV. tiszthelyettes (Fonyód).

1921 október 15-én 17 óra 30 perckor egy egylovas kocsis állott meg a somogyszobi őr s laktanyája előtt. A kocsis, 43 éves megtörtnek látszó, ügyefogyott bácsi a kocsiról leszállva a laktanyába jött s ott a parancsnokot kereste. Éppen velem állott szemben s így mindjárt előadta — a dolognak nagy feneket kerítve — jövetelének okát és mondta, hogy ő X. nagyatádi lakos kocsisa, Szalai Istvánnak hívják. A gazdája elküldötte őt Fazekasdenesre, hogy onnan X. bérlőtől egy hordó bort hozzon Nagyatádra. Fazekasdenesre megérkezve X. bérlő a bort egy 110 literes hordóban neki átadta és azt a kocsin elhelyezték. Ő a lovat megetetve úgy 9 óra tájban, Fazekasdenesről a hordó borral hazafelé indult. Midőn az Inke községhez tartozó, Hohenlohe herceg tulajdonát képező, kb. 8000 holdas erdőben, körülbelül 14 óra tájban az úgynevezett hamuházi erdőréshöz ért, ott 4 fegyveres egyén kocsiját megállította, őt a kocsiról leszállították. Egyik a négy közül melléje állt, míg a másik három a bort a kocsiról leemelte. Ekkor őt ismét a kocsira rendelték és minden további megjegyzés vagy bántalmazás nélkül tovább engedték. Ő védekezni nem mert, hanem a dolgot könyörgésre fogta; a négy ismeretlen egyént könyörögve kérte, hogy miután ő szegény eselédember és a bor nem az ő tulajdona, adják azt vissza neki, mert ha elveszik, neki azt meg kell fizetnie. Hiába való volt azonban minden rimánkodása, a négy egyén hajthatatlan maradt, a bort neki vissza nem adták, sőt azzal fenyegették meg, hogy ha el nem indul azonnal, akkor valamelyik fához kötik és ott hagyják elpusztulni. Ő ezen fenyegetőzésre megijedt, kocsijával hazafelé indult, de mivel Somogyszob községen kellett neki keresztül mennie, így gondolta, hogy az esetet a somogyszobi őrön bejelenti.

Panaszos meghallgatása után az eseten kissé gondolkozva, nem tartottam kizártnak, hogy a bort esetleg orvadászok emelték le a kocsiról, mivel a bemondott erdőréshöz az orvadászoktól leginkább veszélyeztetett terület volt, ahol Inke, Ihárosberény, Somogyszob, Bolhás és Garvas községek orvadászai leginkább megszokták fordulni. Azt azonban kizártnak tartottam, hogy ezen erdőréshöz más fegyveres csavargók bujkáltak volna és a bort azok vették volna el. A kocsis a négy egyén személyadataira, ruházatára, fegyverzetére vonatkozólag semmit bemondani nem tudott. Így a bemondott időpontokat kezdtem mérlegelni. Számításba véve azt, hogy a kocsis reggel 9 órakor indult el Fazekasdenesről és csak 17 óra 30 perckor érkezett Somogyszob községbe, a mintegy 16 km. utat 8 óra alatt tette meg. Teljesen lehetetlennek látszott előttem, hogy kocsival, — ha bármilyen lassan is megy — egy óra alatt csak 2 km. utat tett volna meg. Ezt firtatva arra a meggyőződésre jutottam, hogy a kocsis, — bár ittasság nem látszott rajta — a szállított borból ivott és így megittasodva a kocsin elaludt, a ló a kocsival útköben megállt s ezen idő alatt vehették le kocsijáról a bort, mit ő csak akkor vett észre midőn felébredt vagy pedig, hogy a bort egyenesen eladta s azt így próbálja most leplezni. Ezt a feltevésemet a kocsis elé is tártam, de az váltig tagadta, hogy a borból ivott volna vagy hogy útköben aludt volna.

Így a kocsis bemondása alapján intézkedésemet azonnal megtettem olyanformán, hogy a Hohenlohe herceg vadászmesterével telefonon érintkezésbe léptem s kértem, hogy az erdőréshöz átkutatására erdőőreit bocsássa rendelkezésemre. Kértem, hogy a hamuházi dülönél várjanak reám, mert én este 9 órára ott leszek. Ezzel a szolgálatot előírva, Gyarmati János törzs-örömestert, Biró Imre esendőrt és Kiss Imre pótesendőrt magam mellé véve a káros kocsiján a hamuházi erdőréshöz mentünk, hol a 4 erdőőr már jelen volt. A kocsist felszólítottam, hogy mutassa meg azt a helyet, hol a hordót kocsijáról leemelték. A kocsis álláspontunktól mintegy 400 méterre vezetett, de láttam rajta, hogy bizonytalanul bolyong, míg végre egy helyet mutatott, hogy a bort a kocsiról ott vették le. Tisztafényű holdvilágos éjjel volt, a hold csaknem nappali fényt árasztott, olyan gyönyörűen bevilágította az erdő térségeit, tisztásait és utait, hogy minden jól megfigyelhető és észrevehető volt. A fák is

Készülődés a világbékére: Az amerikai haditengerészet új típusú készülékei tengeralattjárók közeledésének jelzésére.

csendben összehajtották lombjaikat, még csak levelük sem mozdult, mintha azok is a csendőr munkáját figyelték volna az éjszakában és mintegy elnémulva, csendben nézték, hogy mit csinálunk.

Midőn a tett színhelyét a holdvilágnál átvizsgáltam, a homokban jól kivehető keréknyom és egy ló patájának a nyoma volt felfedezhető, de a négy férfi lábnyomát sehol sem lehetett látni. Szélesebb körben kezdtem a terepet kutatni, de semmiféle nyomot észre nem vettem. Ezért az erdő különböző részein 6 km. körzetben lest tartottunk reggelig, de eredménytelenül. Reggel az egész erdőrészt újra átkutattuk, de minden fáradságunk hiábavaló volt. Ezért az erdőőröknek megköszöntem a szíves támogatásukat én pedig a csendőreimmel ismét a tett színhelyének jelzett helyre mentem. Ott a környéket újból átvizsgálva több szekérnyomot találtam, mintha több ökrösfogat haladt volna el ott az előző napon. Kevéssel tovább egy út elágazásánál megtaláltam a panaszos kocsijának és lovának a nyomát, az ökrösfogatok nyoma itt is jól kivehető volt. Ezért az útkeresztkezésnél kissé ledülve az eset felett elgondolkoztam. Egyszerre valami szeget ütött a fejembe. Kezdem összefüggést keresni a panaszos bemondása, a lófogatú kocsi nyoma és az ökrös fogatok nyoma között. Végre megtaláltam, amit keresek, sóhajtottam fel! Képzetelemben mintha láttam volna, mint ballag az egyes lófogat az erdő mélyében az elhagyott erdei úton és rakományától elandalítva milyen jól alussza édes álmát az öreg kocsis, hű lovára bízva az útirányt és a hazaérést. Míg az öreg kocsis borgózós álmát alussza, a ló a nagy homokban terhét csak nehezen húzza, elindul, meg-megáll s ahogy így pihenget, hátulról szekér zöreje hallatszik, mit a kocsis meg nem hall. Ökrösfogat közeledik s a lófogatot beérve, vezetője látja, hogy valaki előtte a kocsin az igazak álmát alussza. Kíváncsian meglátja a hordó tartalmát, s ahogy a bor gőze az orrát megüti, lelkiismeretét a go-

nosz elnyomja, egy próbát tesz, a lovasfogatot megállítja és midőn látja, hogy a próba sikerült, tervének véghezviteléhez fog. Az öreg kocsis fáradt lovát nagy terhétől megszabadítja, a hordót a kocsirol leemeli, de azt világos nappal hazavinni nem meri, az erdőben elrejtí. A lovat újból elindítja és az út elágazásához érve, azt balra tereli, míg ő a jobbra ágazó úton ugyancsak hazafelé ballag.

Merengésemből körülnézek s az erdő lombja és bokrai között mintha mindenütt a leemelt boroshordót keresném és az erdei utak távlatában mintha az ökrös fogatot látnám hazafelé ballagni. Ez a gondolat már többé nem hagyott nyugodni, sarkalt az ökrösfogat után. Ezért Gyarmati törzsőrmestert és Biró csendőrt az útvonalon figyelő állásba állítottam, hogyha netalán valaki azon járna, figyeljék. Az öreg kocsi pedig az őrsállomásra küldtem, hogy ott a lovat megetesse és várjon, amíg én valakit érte küldök. Én pedig Kiss pótesendőrrrel az ökrösfogat nyomait fürkészve megindultam a nagy erdőn keresztül a Szomorú-pusztá irányába. Az úton mindenhol jól látható volt az ökrösfogat nyoma, mely egyenest a majornak tartott. A majorra megérkezve, körülnézek, a cselédség faraktárait szemlélgetem, de ott semmi különös sem észlelek. Sehol friss farakást nem találok. A majort megkerülöm, a cselédistállók felé haladok, melynek tetejére napokkal ezelőtt a vörös kakas reászállott és a lángok martaléka lett. Itt találok lerakva teljesen nyers, épületfának való fatörzseket. A farakás szólni nem tud, azért az ott jajveszékeltő, még mindig az elégett vagyonkáját sirató Örzse néni szólítom meg, hogy:

— No, Örzse néne, mi a baj? Látom, már új épületfát szállítottak az istálló tetejéhez.

Erre a bizalmas megszólításra Örzse néniből megeregett a szó. Először a nagy kárán jajveszékelt, jajgatott és én meg csak vigasztaltam, hogy majd csak kiheveri ezt a nagy kárt és Isten segítségével majd nevel-

bet megint egy olyan szép kis borjút. Ekkor a szép szál fenyőgerendákra tereltem a szót, melyek úgy nyújtózkodtak a leégett istálló előtt, mint valami kígyóóriások. Kértem, hogy mikor hozták a gerendákat. Erre Örsze néni újból beszélni kezd, meglepetésemre, még többet, mint reméltem. Mondókáját azzal kezdte, hogy ezeket a szép fenyőfákat a hamuházi erdőrészből hozták tegnap délután a béresek négy szekérrel. Erre mosolyogva megjegyzi, — nem sejtve azt, hogy azzal nekem milyen nagy örömet szerez, — hogy a béresek — úgylátszik — áldomást ittak az épületfa szállításánál, mert amikor megérkeztek, nagyon jó kedvük volt, mintha be lettek volna rúgva. Márkus Ferkó még danolt is, Angyal, Gibizer és Ágh, azok már valamivel idősebb emberek, azok nem danoltak, de azért nekik is jó kedvük volt.

Ahogy ezt hallottam, minden kételyem elmúlt és tisztán láttam az esetet, de láttam azt is, hogy az öreg kocsis tévútra akart vezetni. Ezért Örsze nénitől elköszönve, hagytam, hogy kára felett tovább töprengjen, én pedig, miután intéző a majorban nem volt, a gazdát kerestem, kitől a béresek holléte után érdeklődtem. Az esetet előtte feltártam és ő is megerősített azon gyanumban, hogy a tettes a négy béres lehet. Ezért intézkedésemre a béresek a majorba rendelte, kikérdeztem őket, de a lopás elkövetését konokul tagadták. Hogy a bort, amelytől jókedvük kerekedett, honnan vették, arra azt adták elő, hogy midőn a hamuházi erdőrészből az épületfát szállították, ők az erdőbe mentek villa- és ostorveleket vágni és a hordó bort ilyen körülmények között találták az erdőben.

Bemondásukból láttam, hogy az nem igaz, ezért a négy bérest őrizet alá vettem és a hordó felkutatására indultunk. Útközben találkoztam járőrömmel is, amely szintén csatlakozott hozzám. A hordót az erdőrészből feltaláltuk s járőrömet az öreg kocsisért küldtem, ki csakhamar megérkezett, a hordót a kocsira felraktuk és megindultunk az őrállomásra felé, ahová a lopás elkövetése után másnap 18 órára megérkeztünk. Megérkezésünk után bizalmi egyénekről gondoskodtam és a kikérdezést tovább folytattam. Először is az öreg kocsist kérdeztem ki, aki töredelmesen beismerte, hogy hazudott, mert félt, hogy a kárt neki kell megtérítenie.

Hazugságáért megróttam és megfogadtattam vele, hogy többé nem fog hazudni. Beismerte, hogy Fazekasdenesen is volt, útközben pedig a hordó dugóját ki-kivette, bodzafából lopót készített és azzal a hordó tartalmát is megdézsmálta, amitől teljesen leittasodott és elaludt. Útközben, mikor felébredt, észrevette, hogy a borshordót a kocsiról valaki leemelte. Csak arra emlékszik, hogy mintha álmában látta volna a négy egyént.

Nehezebben ment a dolog a négy gyanúsítottal. Ezek váltig ártatlanságukat hangoztatták, míg végre belátták, hogy tagadásuk hiába való, az egyenkénti kikérdezésnél lelkükre beszéltem, míg végre azután egyenként töredelmes vallomást tettek.

Elmondották, hogy midőn az épületfát az erdőről szállították, az egylovas fogatot maguk előtt látták és látták azt is, hogy a kocsis a kocsiban mélyen alszik. Kíváncsiak voltak, hogy mi van a kocsiban, ezért Gibizer a kocsira ugrott, a hordó dugóját kivette és a mellette levő bodzacsővel a hordó tartalmát megízlelte. Társait is figyelmeztette, hogy a hordóban bor van, s így a hordóból útközben többször ittak s midőn látták, hogy a kocsis nem ébred fel, a kocsit megállították s a hordó bort róla leemelve, a hordót a bozótba rejtették, a kocsit pedig a még mindig alvó kocsissal útba indították hazafelé. Arra számítottak, hogy a bort majd az esteli órákban haza fogják vinni, de midőn beesteledt, már nem volt bátorságuk az erdőbe kimenni, mert azt gondolták, hogy a kocsis a lopást már felfedezte és a borát keresni fogja.

Megjegyzem, hogy amíg a nyomozás tartott, az egész környékben híre futott, hogy a somogyzobi erdőben fegyveres csavargók járnak. Természetes, hogy ez a hír a kocsistól eredt, ki hanyagságát a lakosság előtt így akarta palástolni.

A magáról megfeledkezett négy cselédet, miután megszökésüktől tartani nem kellett, szabadon bocsájtottam, de ellenük természetesen feljelentést tettem. Hogy az ügyük aztán miként végződött, nem tudom.

A régi bakók munkája és élete.

Irta: ERNST ENGELBRECHT bűnügyi rendőrbiztos (Berlin).

Az ókorban a halálos ítélet végrehajtása a bírónak, nemességnek és tekintélyes polgároknak a törvényes jogát képezte, a középkor már különleges hivatali személyekre, a hóhérokra bízta a végrehajtást. Nem volt olyan hivatás, amelytől annyira félték, de olyan sem, amelyet annyira gyűöltek és megvetettek volna, mint a hóhérvagy más szóval a bakóé. Ily szörnyű hivatal után nem nagyon kívánczolt egy a becsületére valamin tartó ember sem, mert aki magát erre a foglalkozásra vagy más exekuciókra, mint megcsönkítés, megkorbácsolás, különböző kínzások stb. adta, az a becsületét veszítette. A nép sokféleképpen nevezte el a hóhért. Ezek az elnevezések egyrészt a visszatartó mesterséggel szemben érzett félelemnek, másrészt a megvetésnek a kifejezői voltak. Hans mester, fix mester (mert művészetét fix, azaz gyorsan hajtotta végre) pörölyös mester, ijesztő, gyepmester, gyötrő, rövidítő mester s leggyakrabban hóhér, sintér vagy bakó.

A középkorban nem nagyon takarékoskodtak az emberélettel s egy-egy halálos ítélet sokkal hamarabb ment, mint manapság. Így elég jól ment a hóhérnak is, megélt a mesterségéből. Csehországban a juhászok, Orosz- és más országokban is leginkább a mészároslegények sorából kerültek ki a hóhérok. Németországban a hóhér mesterségét gyakran örökölték. Annyira megvetették ezt a foglalkozást, hogy a hóhér fiának nem is állott módjában valamilyen más polgári hivatást megtanulni. Nem maradt neki más hátra: mint utód átvette atyja „hivatalát.” Csak a 18. század hozott e téren enyhülést. Egy panaszfelterjesztés, amely szerint a frankfurti orvosok nem akarták maguk között egy hóhérgyermek kollégájukat megtűrni, 24 esetet sorolt fel, amikor hóhérok fiaiból minden akadály nélkül orvosok lettek. Ugyanakkor a kézműveseknek is fel kellett adniok azt az ellenállást, amit a hóhérvivadékoknak céhükbe való belépésével szemben tanúsítottak. Miután a hóhér és hozzátartozói „becstelenné” voltak megbélyegezve, minden polgár kerülte velük az érintkezést. Nem vehette el egy polgár sem valamilyik hóhér leányát feleségül és ha azt mégis megtette, becselenné vált ő maga is, elvesztette mint polgár és úgy is mint ember a becsületét. Szégyenfoltot jelentett már maga a puszta érintkezés is, olykor lemoshatatlanul az egész életre. Így 1590-ben a rajna menti Oppenheim városban saját céhe becselenné nyilvánított egy asztalost, mert kezébe vette a bakó bárdját. Bazelban pedig öngyilkos lett egy kézműves, mert ittas állapotban együtt mulatott a hóhérral.

A hóhér sohasem lehetett polgár, még az egyház sem bocsátotta áldozáshoz. Egyébként a hóhérra ruháztak minden olyan hivatalt, amelyet önként egy polgár sem vállalt volna. Külső megkülönböztetésként meghatározott ruhát írtak elő neki, főként azonban annak színét — többnyire skarlát vagy bíborvöröset — állapították meg.

A polgárságnak a hóhér családjával szemben ilyen szigorúan végrehajtott elzárkózása természetesen égő gyűlöletet ébresztett a hóhérban s ez hivatásának gyakorlása közben mindig nagyobb durvaságra tüzelte. Ekként a mindenki által gyűlölt és megvetett hóhér a polgári társadalom ellensége lett, aki a hatalmába adott deliquenst a kínzásoknál és kivégzéseknél valószínűsége kéjjel gyötörte. Az az általános szokás, amely módot adott az elítéltnak megmentésére, ha a hóhérhivatás elvállalására magát kötelezte, szintén nem szolgált a hóhérvagy állás tekintélyének emelésére.

Távol a polgárok lakásaitól kellett a hóhérnak lakni. Minden, ami tulajdonát képezte, az „tisztátlan” volt. Összekapcsolták ezt a foglalkozást a lovak és beteg állatok lebunkózásával és elásásával is.

A hóhér mestersége különben meglehetősen jövedelmező lehetett. Fizetésén kívül őt illették meg az elítéltek és öngyilkosok ruházata és értéktárgyai. Egyéb anyagi haszonnal járó kiváltságok gyakran gazdag emberré tették. Különben a hóhér a hivatali személyekhez számított, akinek esküt is kellett tennie.

A babonás időknek megfelelően még azáltal is

jövedelmező mellékkeresethez jutottak a hóhérok, hogy eladogattak mindenféle amuletteket, csodaszereket, amik a kivégzettek hullájáról és kivégzési szerszámokból kerültek elő. Ilyenek voltak pl. akasztottak kötél-darabjai, a kivégzett haja, ujjai és zsirja. Ezeket szívesen vásárolták.

Munkáját illetőleg a hóhér a városi fennhatóság szigorú felügyelete alatt állott. A kínzásoknál vagy kivégzéseknél észlelt hanyagságot szigorúan megbüntették, pénzbüntetéseket és az országból való kiutasítás fenyegették az ügyetlent.

Bár, mint fentebb említettem, a hóhért általában emberi érzés nélküli, durva egyénnek ismerték, imitt-amott mégis akadtak kivételek. Olyan hóhérok, kik munkájukat kötelességszerűen és szükségtelen kegyetlenség nélkül végezték. Egy ilyen példáról — amikor a hóhér az ártatlanul elítélt érdekében férfiasan közbelépett — beszél egy öreg krónika:

„A paderborni püspök, a Wied Hermann gróf fennhatósága alá tartozó hűbéres urak bevádolására tizenhat evangélikus polgárt halálra ítelt. De Isten úgy akarta, hogy a bakó istenfélőbb legyen, mint a papi urak, leeresztette a bárdot és így szólt: „Ezt a hóhérpallost azért adták kezembe, hogy azzal gyilkosokra, gonosztevőkre sujtsak, nem pedig az Istent és az ő szavát szerető, becsületes polgárookra.“ Most térdreborulás és könyörületkérés következett, — a halál helyébe pénzbüntetés lépett.

Ma már ez természetesen egészen másként van. Az állami ítéletvégrehajtó a törvény akaratát hajtja végre, állami alkalmazottnak tekintik és foglalkozása egymagában semmi esetre sem megbecstelenítő reá nézve, elvégre is a törvény csak akkor válik igazán törvénné, ha azt valóban végre is hajtják. Ma már nincs kínvallatás, ma a kivégzésnek még a formáit is törvény írja elő, ezért természetesen az ítéletvégrehajtó hivatása is meglehetősen szűk körre szorult.

A MI HŐSEINK

Vitéz Cseri József tiszthelyettes.

A mozgósítás első napjaiban került a cs. és kir. 10. lovas hadosztályparancsnoksághoz, mint lovas tábori esendőr. Résztvett a hadosztály bukovinai dicsőséges előnyomulásában s végigcsinálta az orosz túlerő előli kényszerű visszavonulást, amikor az egész hadosztály étlen-szomjan napokig ült nyeregben.

Cseri tiszthelyettes *csak* tábori esendőr volt s mégis ha megbízható hírszerzésről, merész járőr-vállalkozásról vagy fontos parancsok kézbesítéséről volt szó, mindig rá esett a választás.

Eleinte minden ilyen dologra önként jelentkezett, később már természetes volt, hogy minden vállalkozásban résztvesz s szinte közmondássá vált a hadosztályparancsnokságnál, hogy: „*Majd megcsinálja a Cseri!*“

Denk Gusztáv akkori vezérkari százados, hadosztály vezérkari főnök úgy számolt vele, mint egy pontosan járó órával és sohasem is csatlakozott benne.

1915 év március első felében a visszavonulóban levő hadosztály és a szintén visszavonuló 40. gyaloghadosztály közt megszakadt az összeköttetés. Félő volt, hogy a gyors iramban előnyomuló oroszok a két hadosztály közé ékelődnek, ami könnyen a helyzet teljes felbomlására vezethetett volna. Az összeköttetés helyreállítása tehát igen sürgős és égetően szükséges volt. A kiküldött járőrök azonban vagy eredménytelenül jártak vagy

pedig az orosz tüzérség pusztító tüzének estek áldozatul.

Cseri tiszthelyettes, aki éppen akkor vonult be egy hosszabb járőrszolgálatból, önként vállalkozott az összeköttetés helyreállítására, illetőleg az írásbeli értesítés továbbítására.

Fáradt lova helyett más lovat adtak alája s megmondták, mely irányban kell keresnie a hadosztályt.

Cseri tiszthelyettes elindult. Az egyedül járható út legnagyobb része belátható volt. Az orosz tüzérség hamar észrevette a gyorsan ügető lovas s az egész útvonalat elárasztotta ágyutűzzel. Az apró srapel-golyók, mint a méhek rajzottak körüle, lova több sebből vérzett . . . őt megkímélte a sors . . .

Több mint egy félóráig tartó erős lovaglás után sikerült az orosz tüzérség elől egy erdőben

Vitéz Cseri József tiszthelyettes.

eltűnnie s nemsokára rá meg is találta a hadosztályparancsnokságot. A hadosztályparancsnok elismerését fejezte ki rendkívül vitéz magatartásáért.

Pár héttel később hasonló körülmények között közvetített írásbeli parancsot Dobronoc irányában az 5. honvéd lovashadosztályhoz.

Ez alkalommal történt, hogy amint a hadosztályához akart bevonulni, Okna község közelében egy orosz repülőgépet látott a földre ereszkedni. Gyors elhatározással a repülőgéphez lovagolt s a motorral bibelődő orosz őrnagyot meglepte, úgy, hogy az — a védekezés lehetetlenségét belátva — megadta magát.

Cseri tiszthelyettes a repülőgépet a közelben lévő tüzérekre bizta s az őrnagyot pedig bevitte a hadosztályparancsnoksághoz.

A hadosztálynál nagy örömmel fogadták s Denk vezérkari százados kijelentette, hogy eddigi ténykedésével már rászolgált a nagy ezüst vitézségi éremre.

Azután szakembereket adott melléje a repülőgép leszerelésére s meghagyta, hogy a szétszedett gépet szállítsa be Kolomeába a repülőosztályparancsnoksághoz.

Pár nap múlva, amint Kolomeából bevonult s a repülőgép átadását jelentette, már ott volt részére az 1. osztályú ezüst vitézségi érem, amelyet aztán Denk százados azonnal a mellére tűzött.

Kemény magyar szív fölé került a nagy ezüst vitézségi érem s méltó tetteket koszoruzott meg a vitézi cím.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Öntevékenység.

Nyomozta: **POBORI LÓRINC** tiszthelyettes
(Hedrehely).

A postásnak helyébe viszik a levelet, csomagot és mindenemű postaküldeményt. Ha jön valaki a hivatalba, köteles felvenni a küldeményeket, de ezzel aztán kötelességének eleget is tett: nem fáj érte a feje, ha valaki egy sürgős levelet elfelejt postára tenni. Így van ezzel az állami hivatalok legmagyobb része, akinek dolga van velük, magának kell oda mennie, ezek közé azonban a csendőrség a legkevésbé sem tartozik. Csehiül államánk a közbiztonsággal, ha az őrsparancsnokok az őrsirodában pipázgatva várják a panasztevőket s amennyiben ilyenek nem akadnának, a „hivatalos óra” leteltével becsuknák az irodát azzal, hogy a holnap is nap s akinek valami ügyes-bajos dolga van, majd eljön holnap. A csendőrnek úgy kell vigyáznia mások, mindenki élet- és vagyónbiztonságára, mintha a magáé forogna koekán. Nem elégedhetik meg azzal, hogy akinek fáj valami, akit valami károsodás ért, majd jelentkezik; mert tény az, hogy nagyon sok embert ér valami károsodás, amiről esetleg maga tudomást sem szerezne, ha a nála szemfülesebb csendőr éles szeme észre nem venné azt. Sokan meg még akkor sem keresnek a csendőrt a panaszukkal, ha rá is jönnének az ellenük elkövetett törvénysértésre, mert vagy túlságosan kényelmesek, vagy a „hivatalos eljárástól” idegenkednek, vagy sok egyéb okból nem tartják fontosnak és szükségesnek, hogy a csendőrség szolgálatait igénybe vegyék. Első pillantásra ugyan úgy látszik, hogy ez mindenkinek magánügye s ha valaki a rajta esett sérelem megtorlását nem kívánja, az az ő egyéni dolga, abból a közérdeknek semmi kára sem lehet. Kissé alaposabb gondolkodással azonban rájövünk arra, hogy ezek az elhallgatott kisebb-nagyobb bűncselekmények nagyon is belevágnak a közösség érdekeibe, sok kicsi sokra megy és ha a büntettesek a károsultak hanyagságán, kényelmeskedésén túl nem éreznék magukon az éber csendőrség tekintetét, bizony kihasználnák a helyzetet s a közbiztonsági viszonyok gyors leromlásán mutatkozna az eredménye annak, ha a csendőr öntevékenysége, saját kezdeményezése a lakosság e téren tapasztalható kisebb-nagyobb közönyét avagy tájékozatlanságát nem pótolná. A csendőrségi szolgálat súlypontja, lényege a megelőzés, ezt a célt szolgálja az őrsjáratok gyakori leportyázása. Az igazi megelőző szolgálat azonban nem merül ki az őrsjáratok leportyázásában, különösen ha azt sablonosan, bár pontosan, de lélek és érdeklődés nélkül végzik a járőrök. Az ilyen járőrök még szolgálatukban sem tudnak eleget tenni azoknak a kívánalmaknak, amelyeket a megelőző szolgálat rájuk ró. Már pedig a jó csendőr mindig szolgálatban állónak érzi magát s eltekintve attól, hogy pillanatnyilag mit mond róla a szolgálati könyv, a szemét és a fülét mindig nyitva tartja; ha valami szolgálaton kívül feltűnik neki, vagy egyébként jut tudomására, nem megy el mellette közömbösen csak azért, mert éppen akkor nem áll szolgálatban. A legpontosabb és legbecsületesebb szolgálatteljesítés mellett sem képes egy őrs a hivatása magaslatára emelkedni, ha az őrs tagjai a magánéletüket szolgálatuktól mereven elválasztják, s csak akkor érzik magukat szolgálatban álló csendőröknek, amikor az őrsjárat lap alapján kell magukat azoknak tekinteni. Igaz, hogy az előírások tényleg csak ilyen esetben ismerik el a csendőrt szolgálatban állónak, de viszont azt

is követelik az előírások, hogy a szolgálaton kívül álló csendőr is kísérelje figyelemmel azokat az eseményeket és jelenségeket, amelyek a közbiztonság szempontjából fontossággal bírnak, sőt szolgálatunk lényege ezt minden csendőrtől határozottan meg is követeli. Ezt nagyon könnyen meg lehet szokni, úgy, hogy a folytonos figyelés, érdeklődés ösztönszerű sajátja lesz az embernek s egyáltalában nem érzi azt megerőltetőnek, nem érzi munkának, mert idővel második természetévé válik. Csak kezdetben kell a kényelmeskedésre hajlamos természettel egy keveset küzdeni. Azon az őrsön, ahol ilyen csendőrök teljesítenek szolgálatot, nincs baj a közbiztonság körül.

Pobori tiszthelyettes alább közölt nyomozása nem valami szenzációs, eseményekben és fordulatokban bővelkedő csendőri teljesítmény, de közreadni mégis érdemes, mert a csendőr egyik legszebb tulajdonságának, az öntevékenységnek, szemfülességnek, a mások javai iránt való gondoskodásnak, érdeklődésnek szép példája.

Hedrehely község 1920-ban kapott csendőrörsöt. Sok keresgélés után végre Tóth Ferenc, öreg, jómódú gazdaemberről talált az őrs elhelyezést. A laktanyatulajdonos szívesen fogadta a házába a csendőröket, amit aztán az őrs később meg is hálált neki.

Az őrs tagjai az új örskörletben szorgalmasan gyűjtögették a helyi és személyi ismereteket s minden ügyekezettel azon voltak, hogy minél gyorsabban otthonosan mozogjanak új örskörletükben.

1924 december végén feltűnt Pobori tiszthelyettesnek, hogy a Tóth Ferenc tehenei egyremásra megbetegszenek. A gazda nem látott ebben semmi rendkívülit, Pobori tiszthelyettes azonban igen.

Tóth Ferenc szarvasmarháit H. L. gulyás gondozta. 1924 november 24-én egy tehén megbetegedett, egyáltalában nem evett semmit. A gulyás ezt közölte a gazdával. A gazda megnézte a tehenet s mert az tényleg nagyon beteg volt, elhatározta, hogy eladja a mészárosnak. A gulyás el is hívta a mészárosat, aki azt mondta, hogy a tehén súlyos beteg, nem fog meggyógyulni. Tóth Ferenc megijedt, hogy nagy kár éri, ha a tehén elpusztul, eladta tehát azt a mészárosnak 1.300.000 koronáért, ami akkoriban rendkívül olcsó ár volt. A mészáros még aznap túladdott a tehenen s a vásár 2.200.000 korona haszonnal járt számára.

December 12-én a gulyás újra azzal a kellemetlen hírrel lepte meg a szolgálatadóját, hogy egyik legszebb és legértékesebb borjas tehene megbetegedett, siessen, mert azóta talán el is pusztult a tehén.

Tóth Ferenc rémulten sietett az istállóba s valóban ott látta betegen heverészni a tehenet. Most azonban elhatározta, hogy nem adja el a tehenet, inkább pusztuljon el nála. Ezt a szándékát közölte a gulyással, aki azonban hosszasan igyekezett rábeszélni a gazdát, hogy adja el a mészárosnak a tehenet, mert így mégsem éri akkora kár. A gazda végre hajlott a rábeszélésre s a gulyás rövid idő múlva már hozta is a mészárosat, aki sopánkodva nézegette a beteg tehenet és megállapította, hogy az állat rozsdás szegét, vagy egérfészket nyelt és segíteni rajta nem lehet, rövidesen el fog pusztulni.

Jóllehet a káros nem tett feljelentést, Pobori tiszthelyettes a második tehén megbetegedésére már figyelmes lett. Feltűnt az neki, mert a két eset egymás után rövid időközben ismétlődött meg, holott a környéken járványos szarvasmarha-betegségnek nyoma sem volt. Különösen azért vált gyanússá az ügy, amikor Tóth Ferenc a második tehenet is eladta a mészárosnak olyan olcsón, hogy a mészáros még aznap továbbadta a tehenet 2.250.000 korona haszonnal, Tóth Ferencnek pedig azt mondta, hogy a tehenet még aznap levágta és tényleg egy rozsdás szegét talált a gyomrában.

Amikor Pobori tiszthelyettes mindezeket megállapította, most már szolgálatilag lépett fel, elsősorban természetesen a gulyással szemben. Többszöri kikérdezés után, amikor belátta, hogy a tagadása hiábavaló, mindent beismerett.

Természetesen a mészáros sem került ki simán az ügyből. A gulyás azon kezdte beismerését, hogy a mészáros biztatására betegítette meg a teheneket. Egy alkalommal ugyanis a mészáros azt mondta neki, hogy nagyon jól lehetne keresni Tóth Ferencen, ha a tehenei valahogyan megbetegednének. Azután többször is biztatta a gulyást, hogy csináljon a tehenekkel vala-

mit, amitől azok súlyos betegeknek fognak látszani. A hetvenéves Tóth Ferencet aztán könnyű lesz kijátszani, a hasznon pedig majd megosztóznak.

A gulyás hajlott a szóra. Az első tehenet úgy tette beteggá, hogy egy vastag varrótüvel a tehen szájpadlását öt-hat helyen megszurta. Tudta, hogy emiatt a tehen egy darabig nem tud majd enni, Tóth Ferencre pedig könnyű lesz ráijeszteni is a tehenet nagyon olcsón meg lehet szerezni.

Míndez így is történt. A mészáros azonban nem valami bőkezűen jutalmazta a gulyást, mert mindössze százezer koronát adott neki a nagy hasznóból. Amikor a mészáros ezt a pénzt a gulyásnak átadta, újra biztatni kezdte, hogy ilyen módon még sok pénzt lehet keresni. Tóth Ferencnek van elég tehene. Megígérte, hogy a legközelebbi alkalommal felezn fogják a hasznót. A gulyás hajlandónak mutatkozott erre. Megtárgyalták, hogy miként lehetne beteggá tenni Tóth Ferenc legszebb borjas tehenét. A mészáros azt tanácsolta, hogy sörétet tegyen a tehen fülébe. A tehenet ez nagyon izgatja, a fejét állandóan félreforgatja és nyugtalanágában nem akar egy helyen maradni.

Ez a terv azonban nem sikerült, mert nem tudtak feltűnés nélkül sörétet szerezni.

A mészáros erre azt tanácsolta a gulyásnak, hogy tyúktollakat göngyölítsen össze egy csomóba, azt helyezze el egy szénatekeresben és a szénatekereset etesse meg a tehenel.

A gulyás így be is adta a tehennek a tyúktollakat. Természetes, hogy a szegény állaton hamarosan mutatkoztak is ennek következményei. A gulyás és a mészáros így másodszor is rászédte az öreg Tóth Ferencet.

A mészáros is kénytelen volt beismerni mindent, amit a gulyás előadott.

A gulyás félle, a mészáros pedig két évi fegyházzal bűnhődött.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK

A spanyol csendőrség.

Dezséri BACHÓ LÁSZLÓ százados fordítása.

(10. közlemény.)

120. Az ezen szolgálatok ellátására kirendelt csendőrségi erő egy törzstiszt parancsnoksága alatt áll. A csendőrségi karhatalom a vezérkari főnöknek van alárendelve, aki a vezénylő tábornok engedélyével azt a főhadiszállásnál és a hadsereg különböző részeinél teljesítendő szolgálatokra szétoszthatja.

121. A csendőrség hatásköre, miután ennek célja a rend fenntartása és a büntettek üldözése, nemcsak a hadsereg tagjaira, hanem a polgári lakosságra is kiterjed, tehát a csendőrségnek a katonaság és a polgári egyének közötti viszonyt a haditörvények értelmében szintén ellenőriznie kell.

122. Ha a csendőrségnek különleges szolgálat ellátásánál segítségre volna szüksége, ezt az összes csapatok és intézetek megadni kötelesek.

123. Azon katonai egyén, kinek valami büneselkmény elkövetése tudomására jut, köteles ezt a csendőrségnek jelenteni és azt az első kivizsgálásnál hathatósan támogatni, melyeknek a csendőrségi utasítások szerint kell lefolyniok. A büneselkmények a vezérkari főnökhöz való továbbjelentés végett a főhadiszállás parancsnokának bejelentendők.

124. A csendőrség parancsnokának parancsnoksága és felügyelete alatt a főhadiszállásokon börtönök vagy fogdák rendezendők be, úgy súlyos büneselkményeket elkövetett katonai egyének, mint a katonai bűnösök hatásköre alá tartozó polgári egyének és olyamok számára, kik esavargás, vagy gyanútkeltő magaviselet miatt lettek letartóztatva.

125. Kisebb okok miatt letartóztatott katonai személyek a csapattestnek adandók át; súlyos esetekben azonban az illetékes főhadiszállásnak adandók át a náluk talált fegyverekkel, okmányokkal, vagy egyéb, bűnjelként szolgáló tárgyalakkal együtt, hogy a többség döntése az esetre vonatkozólag kikérhető legyen.

126. Minden csapatparancsnok katonák és foglyok megszökését a személyleírás és egyéb célra vezető fel-

jegyzések kíséretében a csendőrségnek bejelenteni köteles, hogy ez az elfogatás iránt a gyors intézkedéseket megtehesse.

127. A csendőrség kötelessége nemcsak a menetelő, vagy nyugvó hadseregoszlopok oldalában a fentemlített szolgálatot ellátni, hanem ezenkívül köteles a vezérkari főnök tudtával és hozzájárulásával azon pontokat is felderíteni, melyek ennek véleménye szerint különösen felügyelet alatt tartandók.

128. A csendőrség parancsnoka a főhadiszállás parancsnoka útján a vezérkari főnöknek naponta írásbeli jelentést terjeszt elő az előfordult eseményekről, melyeket azonban a szolgálati szabályzat értelmében saját előjáróinak is bejelenteni köteles.

129. A csendőrség a hadrakelt seregnél csakis az intézmény számára előírt szolgálatot látja el és attól senki sem vonhatja el. Szükség esetén a vezénylő tábornokok azonban a csendőrséget az ellenség előtti fegyveres ténykedéseknél és veszélyes megbízatásoknál is alkalmazhatják.

Markotányosok.

130. Minden nem katonai, a hadsereget bármilyen minőségben követő egyén közvetlenül a csendőrség felügyelete alá lesz helyezve, melynek kötelessége a hadseregnél való tartózkodásra feljogosított egyénekről pontos jegyzéket vezetni.

131. A tábornokok, törzstisztek és a tisztekhez besorozott polgári egyénekre vonatkozólag elegendő, ha ezek a csendőrség parancsnokának minden egyes egyén nevét, illetőségi helyét, foglalkozását és személyleírását írásban bejelentik, hogy nevezett parancsnok, miután azokat a polgári egyénekről vezetendő lajtromba bevezette és a főhadiszállás parancsnokának az engedélyét kikérte, részükre a megfelelő igazolványt kiállíthassa.

132. Azon polgári egyének, kik valami polgári foglalkozás üzése céljából kívánják a hadsereget kísérni, az engedélyért a csendőrség parancsnokához folyamodnak, aki, miután a folyamodó személye felől a szükséges információkat beszerezte és a főhadiszállás parancsnokának a jelentést megtette, részükre az igazolványt kiállítja. Ez az igazolvány visszavonható és meg is tagadható mindazoktól, akik gyanús magaviseletük folytán erre rászolgálnak; az ilyenek a táborból eltávolítandók és ellenük, valamint mindazok ellen, kik az előírt formáságoknak magukat nem vetik alá, az eljárás megindítandó.

133. Markotányosok, kantinosok és kereskedők iparuk üzéséhez a csendőrség parancsnok engedélyét kell, hogy kikérjék. A csendőrség kötelessége szigorúan ügyelni arra, hogy ezek a törvényes mértékeket használják, a szükséges élelmiszereknek és italoknak állandóan a birtokában legyenek és azokat jó minőségben és megfelelő árban árusítsák, boltjaikat vagy sátraikat a főhadiszállás-parancsnok által kijelölt helyen állítsák fel, az előírt zárórákat betartsák. Az ezek ellen vétők az első ízben pénzbírsággal büntetendők meg.

134. A hadsereg tagjainak szigorúan tilos a markotányosok, valamint a kapott engedély alapján bármilyen foglalkozást űző polgári egyének bántalmazása és foglalkozásukban való zavarása.

135. Szigorúan tilos, hogy az említett polgári egyéneken kívül mások, vagy katonai személyek a fentnevezett foglalkozásokat űzzék.

136. Az eltévedt, gazdátlan lovakat, öszvéreket és mindennemű gazdátlan jószágot a csendőrség összegyűjteni és azok tulajdonosait kinyomozni köteles, mi, hanem valószínű meg, a gazdátlan állatok és tárgyak a főhadiszállás parancsnokának adandók át.

Őrszolgálat.

137. Bizonyos esetekben a tábori hadsereg személyek és tárgyak őrzését a csendőrségre bízhatja. Ezen őrségek időlegesen vagy állandóak lehetnek, az őrzet pedig vagy fegyveres csendőrségi erő, vagy pedig írott őrzeti parancs által történik. Az utóbbi esetben ezen okmány az őrzetet elrendelő tábornok által állíttatik ki két példányban, az egyik példány nyilvánosan kifüggesztetik, a másik példány pedig a hatóság képviselőre kinevezett egyénnek adatik át.

138. Csak a vezénylő tábornoknak van joga az egész hadszíntéren állandó biztonsági őrségeket engedélyezni

s írásbeli őrizeti parancsokat kiállítani, míg a hadosztályparancsnokok csak azon időleges őrségeket rendelhetik ki, melyekre a parancsnokságuk alatt álló seregrészek működési területén feltétlenül szükség van.

139. Azon esendőrségi őrségek, melyek egy hely kiürítésénél azon parancsal hagyatnak vissza, hogy az ellenség bevonulását várják meg, írásbeli utasítással látandók el, mely a hadsereghez való visszatérés alkalmával, ha visszavonulási parancsot kap, annak menleveléül is szolgál.

140. Minden polgári és katonai egyén köteles a esendőrségi őrségnek, ha ez hozzá fordul, segítséget nyújtani. Aki a esendőrség által felállított őrséget bántalmazza, vagy annak utasításait nem követi, valamint mindenki, aki az írásbeli őrizeti parancsot figyelmen kívül hagyja, a katonai büntetőtörvénykönyv pontjainak értelmében lesz büntetve.

141. Azon esetekben, ha rendelkezésre álló esendőrségi karhatalom az ilyen biztonsági őrségek ellátására nem elégségesek, a esendőrség a harcoss fegyvernemek oly kiváló minőségű őrmestereivel és egyéb altisztjeivel erősítendő meg, akik könnyű sebesülés folytán az arcvonalban időlegesen nem alkalmazhatók.

II. RESZ.

Kiegészítő intézkedések.

A kiegészítő intézkedésekben, melyek a esendőrségi szolgálati szabályzat második részét képezik, a következő fejezetek foglaltnak:

1. a spanyol monarchia alkotmányának a főbb pontjai és az állampolgárok jogai általában;

2. a gyülekezési jog és az arra vonatkozó főbb intézkedések;

3. sztrájkjog, közönséges és közüzemi sztrájkok; a büntető törvénykönyvnek a sztrájkjogra vonatkozó főbb intézkedései;

4. az egyesülési jog főbb szabályai, különös tekintettel a vallásos, politikai, tudományos, művészeti és jótékonyági és a privilégiumokat élvező katolikus egyesületekre, valamint a katonai személyek által alapított katonai körökre és egyesületekre;

5. sajtójog; a sajtótermékek fogalma, osztályozása, a hírlapokra vonatkozó intézkedések, sajtókihágások és azok büntetései.

Ezen fejezet behatóan foglalkozik katonai és esendőrségi személyeknek a napisajtóban való szereplésével és ilyen kihágások elkövetőivel szemben a következő büntetéseket állapítja meg:

a) az a tiszt, ki második ízben részt vesz politikai gyűlésen, vagy szolgálati dolgokat bírál a sajtóban, a szolgálatból azonnal elbocsáttatják;

b) fogsággal büntetettik az a esendőrségi személy, aki első ízben vesz részt politikai gyűlésen, vagy a sajtóban cikket ír a következő dolgokról: fellebbvalók és szolgálati intézkedések bírálata, egyes fegyvernemek közötti viszony, az uralkodó, a kormány, a katonai és polgári hatóságok ténykedéseiről szóló bírálatok, katonai jellegű törvényjavaslatokról mondott vélemények, katonai reformjavaslatok stb.

6. Háborús veszély esetére vonatkozó rendeletek, intézkedések és az ezek ellen vétőkkel szemben alkalmazandó megtorlások;

7. háború esetén életbelépő intézkedések, a végrehajtó hatalom átvétele a katonai hatóságok által, a Haditanács és haditörvényszékek hatásköre, megtorló intézkedések;

8. a polgári büntetőtörvénykönyv kivonatos ismeretése: büntetőjogi alapfogalmak, büntetések és azok osztályozása, letartóztatások és házkutatások, hatósági személyek eljárása a letartóztatottakkal szemben; a tulajdon ellen irányuló bűncselekmények osztályozása, a közrend és a személyi biztonság ellen irányuló bűncselekmények fajtái és azok büntetései;

9. a esendőrségre is vonatkozó katonai büntetőtörvénykönyv és perrendtartás. A büntetőtörvénykönyv főbb intézkedései a következők:

A büntetések nevei:

a) halálbüntetés;

b) életfogytiglani fegyház;

c) meghatározott időre szóló fegyházbüntetés;

d) közönséges börtönbüntetés;

e) javító börtönbüntetés;

f) fogházbüntetés.

A bűncselekmények osztályozása és azok büntetései:
Zendülés és lázadás; az értelmi szerzők halállal, a résztvevők, bűnösségük foka szerint fegyház- vagy börtönbüntetéssel sújtatnak; azok, akik a bűncselekményről tudomással bírtak, de azt feljelenteni elmulasztották, esekélyebb, a feljelentők pedig egyáltalában semmiféle büntetésben nem részesülnek.

Függelemsértés; halálbüntetésben részesül, aki szolgálatban fellebbvalóját fegyverrel, vagy megsebesítésre alkalmas tárggyal bántalmazza és aki az ellenség előtt az engedelmességet megtagadja. A függelemsértés többi esetei, súlyosságuk mértéke szerint, börtön-, fegyház vagy fogházbüntetéssel sújtatnak.

A fegyveres erő elleni büntettek; szolgálati hely elhagyása az ellenség, vagy lázadók előtt, úgyszintén az ellenség vagy zendülők előtt az őrhely elhagyása halálbüntetést, a többi esetek szabadságvesztésbüntetést vonnak maguk után.

Szökés; halálbüntetés csak az ellenséghez való átszökésre van kiszabva, életfogytiglani börtönnel az ellenség előtt álló seregtől való szökés és a szökésre való másodizbeni bujtogatás büntetettik, a szökés többi esetei pedig, súlyosságuk szerint, börtön- vagy fegyházbüntetéssel.

Hivatalos hatalommal való visszaélés fogházzal büntetettik. (Alantasok bántalmazása nem minősíthető szolgálati hatalommal való visszaélésnek, ha ez lázadó, zendülő, függelemsértő vagy az ellenség előtt gyávan viselkedő alantasokkal szemben követtetik el.)

Súlyosabb kihágások:

a) aki fegyelmet sértő viselkedést alárendeltjei részéről, továbbá a tisztek és a szolgálati parancsok bírálatát eltúri, viselt tisztsége alól felmentetik és büntető csapattestekbe osztik be;

b) aki az éjszakát engedély nélkül a laktanyán kívül tölti, az első esetben egyhavi, a második visszaesésnél kéthavi fogházzal, a harmadiknál pedig büntető csapattestbe való beosztással bünhődik;

c) részegség, tiltott játékokban való részvétel és adósságesinálás az első esetben egyhavi, visszaesésnél kéthavi fogházzal büntetettik;

d) aki negyedik ízben követ el bárminemű könnyebb vétséget vagy kihágást, négyhavi fogházbüntetésben részesül.

10. Tanukkkal szemben követendő eljárás.

11. A polgári törvénykönyvnek és a királyi és kormányrendeleteknek a letartóztatásokra vonatkozó intézkedései.

12. Zárt helyiségek és magánlevelezés felnyitására vonatkozó határozmányok.

13. A tettenért büntetésekkal szemben követendő eljárás.

14. Állami erdészeti szolgálat, az erdők védelmét célzó rendeletek és törvények, az azok ellen irányuló büntettek és kihágások, erdőrendészet.

15. Országutak, községi, állami és magánutakra vonatkozó útrendészeti intézkedések.

16. A katonai határzónák beosztása, terjedelme: határ- és partvédelmi intézkedések, különös tekintettel a esendőrségre, melynek kötelessége ellenőrizni elsősorban azt, hogy a partvédelmi és katonai határzónák területén a katonai hatóságok írásbeli engedély nélkül topográfiai felvételeket stb. senki se eszközölhessen és hogy erődök, partvédelmi ütegek közelében fénykép-felvételeket ne készíthessenek. Az ez ellen vétők letartóztatandók és a katonai hatóságnak átadandók.

17. A katonai várak felsorolása, azok osztályozása és körzetük kiterjedésének ismertetése azon területek felsorolása mellett, melyeken a földművelés egyes ágait és állattenyésztést üzni vagy épületeket emelni tilos, minek ellenőrzése szintén a esendőrség hatáskörébe tartozik.

18. A köz- és magánutakon való forgalom szabályozása, járművek osztályozása, utak karbantartására vonatkozó intézkedések, fogatok és erőjárművek által viselendő jelzések, melyeknek a közönség általi betartását a esendőrségnek ellenőriznie kell; részletes utasítások a esendőrség részére.

19. A villanyos- és vasúti forgalom szabályozására vonatkozó részletes intézkedések, a vasúti társaságok és az utasok kötelességei; a belföldi légiforgalmat szabályozó rendeletek részletes ismertetése, melyeket a esendőrségnek ismernie kell.

20. A fegyvertartásra, fegyverek viselésére, vadá-

szatra és halászatra vonatkozó törvények és rendeletek részletes ismertetése, a csendőrségi ellenőrzés szabályozása, melynek fontosabb pontjai a következők:

a) a csendőrség kötelessége a fegyver- és lőszergyártással foglalkozó ipari üzemek, a gyártott anyagok külföldre szállításának és a belföldön való eladásának az ellenőrzése az érvényben levő rendeletek alapján. Az üzemek kötelesek kéthetenként a napi gyártásról és a gyártmányok elküldéséről a csendőrségnek egy részletes kimutatást beküldeni.

b) A gyárak kötelesek gyártmányaikat gyári vagy egyéb meghatározott jellel ellátni, ezeket a csendőrség tudomására hozni, hogy ezen utóbbi a kereskedők ellenőrzése közben minden fegyver és lövészer gyártási helyét felismerni tudja. A kereskedők kötelesek a fegyverek és lövészerbeszerzéséről és eladásáról szóló jegyzéket a csendőrségnek bemutatni.

c) A csendőrség kötelessége a vadászfegyvereket, melyeket a fegyvergyár a belföldön értékesít, átvizsgálni, hogy azok tényleg csak vadászati célra készítették-e.

Ezen rendelkezések gyakorlati kivitele a csendőrtörvények és zászlóaljparancsnokságok hatáskörébe tartozik, melyek az ellenőrző intézkedések foganatosításával azt a századparancsnokot bízzák meg, kinek a működési területén fegyver- vagy lőszergyárak vannak.

d) A külföldre szóló fegyverszállítványokat a csendőrség ellenőrzi az erre vonatkozó részletes határozmányok szerint mindaddig, míg azok a határállomások vagy kikötők vámhivatalaihoz nem kerülnek. A fegyvergyárak kötelesek a csendőrséget ezen szállítványok besomagolásáról értesíteni, hogy az a szállítványokat átvizsgálhassa.

e) Külföldről jövő fegyverszállítványok a vámhivatalból nem engedhetők ki a csendőrség által való előzetes megvizsgálás nélkül. A fegyverkereskedők ilyen szállítványok vétele előtt az illetékes csendőrtörvényeket értesíteni tartoznak, ki a fegyverek átvételénél jelen lenni, azokat megvizsgálni és ennek megtörténtéről feleltetésének részletes írásbeli jelentést tenni tartozik.

f) Fegyverszállítványok az ország belsejében sem a vasút, sem pedig a hajóstársaságok által nem vétetnek fel mindaddig, míg azokat a csendőrség át nem vizsgálta. A csendőrség kötelessége a főbb vasúti állomásokon napi 1—2 óra szolgálatot tartani, mely idő alatt fegyverszállítványok feladói és átvevői a szállítványokat a csendőrség által felülvizsgáltatni tartoznak.

g) Fegyveralkatrészeket tartalmazó szállítványok, melyek gyártól gyárhoz küldetnek, szintén a csendőrség által vizsgálándók felül. Alkatrészek és kész gyártmányok gyárak és kereskedők közötti cserélése szintén csendőrségi ellenőrzés alá tartozik. Gyárak és kereskedők megbízásából utazó kereskedelmi utazók minden fegyverből három mintát vihetnek magukkal egy kimutatás kíséretében, melyben annak is bent kell foglaltatnia, hogy az utazó a mintákkal milyen városokat érint. Éjszakára a mintagyűjtemény mindig egy fegyverrel való kereskedésre hatóságilag feljogosított kereskedőnél, ahol pedig ilyen nincsen, a csendőrségnél helyezendő el.

h) A hadsereg tagjai fegyvereket szabadon vásárolhatnak, de a kereskedők utasítva vannak arra, hogy a katonai egyéneknek eladott fegyverekről azok számának, kaliberének stb. pontos feltüntetése mellett a csendőrségnek időnként egy jegyzéket küldjenek meg.

i) Fegyvereknek magánosok közötti vétele és eladása csak a csendőrség tudtával történhetik meg, mely alkalommal a régi fegyvertartási engedély a csendőrségnek leadando és az új felmutatandó.

k) A lőszerre, azok vásárlására stb. hasonló utasítások adtak ki a csendőrségnek, mely a fegyver- és lőszerügyekről külön irattárt vezetni tartozik.

20. A vadászati jog gyakorlására vonatkozó részletes utasítás tartalmazza az összes rendeleteket, melyeket a csendőrség ellenőrizni köteles. Ez a rész sorolja fel azon eseteket is, melyekben a csendőrség kötelessége a fegyvereket elkobozni. Az elkobzott fegyverekért az elárverezésnél befolyt összeg az elkobzó csendőrtörvény illeti.

A madarak védelméről szóló törvény ellenőrzése szintén a csendőrség hatáskörébe tartozik.

21. A halászati törvények, rendeletek, a halászati engedélyek ellenőrzésével szintén a csendőrség van meg-

bízva. A halászati engedélyek tulajdonosairól a csendőrség a Tengerészeti Hatóság támogató közege.

22. Az 1922. július 18-án kelt királyi rendelet értelmében a csempészet és vámcsalás és az ezekkel összefüggő bűncselekmények ellenőrzése és üldözése a pénzügyorségen kívül a csendőrség hatáskörébe is tartozik. A szolgálati szabályzat részletes magyarázatát nyújtja ezen bűncselekmények fogalmának és felsorolja mindazon cikkeket, melyeknek engedély nélküli behozatala a csendőrség által is üldözendő.

(Folytatjuk.)

KÖNYVISMERTETÉS

Horváth Endre: „A magyar helyesírás szótára és szabályai.” Minden írással foglalkozó embernek több-kevesebb gondot ad a helyesírás kérdése. Bármilyen művelt emberrel is megessük, hogy nem tudja bizonyosan egyik vagy másik szó helyes írásmódját, s ha utána is néz valamelyik helyesírási füzethez csatolt kis szótárban, a legtöbb esetben éppen azt nem találja meg, amit keres. Ennek az az oka, hogy a kisebb helyesírási szótárak csak a legfontosabb, a kiejtéstől leginkább eltérő írású eseteket gyűjtik össze, amiket éppen ezért úgyis megtanul az ember, száz meg száz más esetben pedig felvilágosítás nélkül hagyják az olvasót. Alig hisszük, hogy volna még terület az országban, amelynek egy részletes helyesírási szótárra annyira szüksége lenne, mint éppen a csendőrségnek. A csendőrök túlnyomó részének nem volt alkalma arra, hogy az irodalmi magyarságot és helyesírást az iskolában tökéletesen elsajátítsa, az elmulasztottakat tehát most kell pótolnia, mert a helyesírási szabályok ismerete nélkül olyan sokoldalú és kiterjedt írásbeli munkát végezni, mint amelyet éppen mi végzünk, teljesen lehetetlen. Éppen a csendőrség igényeit tartotta szem előtt Horváth Endre az 1912. évben, amikor „A magyar helyesírás szótára és szabályai” című terjedelmes munkáját megszerkesztette és kiadta. A háború előtti időben nem volt őr, amelyen ez a munka legalább egy-két példányban meg ne lett volna s elmondhatjuk, hogy az a helyesírás elsajátításának egyik kiváló eszköze volt. Horváth Endre műve a helyesírás minden kérdését tárgyalja a legkönnyebben megérthető formában; tartalmazza a magyar nyelv minden egyes szavának, kb. 200.000 szó helyesírási módját, azonkívül a magyar nyelvben leggyakrabban használatos idegen szavakat is, jelentésük magyarázatával. Feltünteteti a helytelen és kerülendő szavakat, aminek különösen a fogalmazáskor vesszük nagy hasznát.

A könyvet Horváth Endre számos évi tanulmányozás után írta, segédkezett munkájában az Akadémia nyelvtudományi bizottságának az elnöke: Szinnyey József dr. egyetemi tanár, az iskolai helyesírás megalkotója, Simonyi Zsigmond dr. egyetemi tanár, a Magyar Nyelvőr szerkesztője és azonkívül minden szakszó írásmódját is az illető szakma tudósával egyetemben állapította meg. Azonkívül tartalmaz a könyv az irodalmi munkálatokhoz szükséges olyan tudnivalókat is, amelyek eddig még sehol nem voltak. Ilyen egységes helyesírási, minden egyes szót feltüntető szótár a Horváth Endre könyvén kívül csak egy munka van az egész földkerekségen: az a német nyelv helyesírási szótára.

A könyv 1912. évi kiadása természetesen az utolsó darabig elfogyott. A szerző hajlandó lenne azt — megfelelően kibővítve — most újra kiadni, de erre csak akkor vállalkozhatik, ha azt a csendőrség köréből legalább ezer példányban előre megrendelik. A könyv — kellő számú megrendelés esetén — körülbelül két hónap múlva fog megjelenni, ára terjedelméhez képest rendkívül olcsó lenne, három pengő darabonként. Kérjük őrparancsnok és segédoktató bajtársainkat, szíveskedjenek az őrökön és az iskolákban összeírni azoknak a csendőröknek a neveit, akik a helyesírási szótárt megrendelni óhajtják és közölik ezt a szerzővel. Címe: Horváth Endre Kípest, Hunyadi-utca 134. szám. A könyvet természetesen csak a megjelenés után kell kifizetni, esetleg két részletben is.

CSENDŐR LEKSZIKON

77. Kérdés. Köteles-e a csendőr járőr a nála tett írásbeli magánindítvány esetén becsületsértés vétsége miatt nyomozni vagy jogában áll-e a magánindítvány előterjesztőjét az illetékes bírósághoz utasítani?

Válasz. Minthogy a becsületsértés vétsége fő-magánvádra üldözendő büncselekmény, a csendőr járőrnek a Szut. 400. pontja alapján kell eljárnia. Eszerint tehát a járőr köteles elfogadni a nála tett magánindítványt s köteles azt beterjeszteni az illetékes kir. járásbírósághoz. Jogában áll a járőrnek az is, hogy a magánindítványt tevő panaszoszt, ha a kir. járásbíróság székhelyén lakik, egyenesen a járásbírósághoz utasítsa, amint a 400 p. l. alpontja mondja. Ez azonban tulajdonképpen a fél érdekében való célszerűségi eljárás, mert hiszen a félre csak előnyt jelent, ha közvetlenül annál a hatóságnál teszi meg feljelentését, amely annak érdemi elintézésére illetékes. Meg kell tehát magyarázni a panaszosnak, hogy a csendőrségnél tett feljelentéssel panasza csak késedelmet szenved. Nem jelent tehát a Szut. 400. pont 1. alpontjában foglalt utasítás annyit, hogy ha a panaszos a csendőrségnél tett feljelentéshez feltétlenül ragaszkodik, ez nem lenne köteles a feljelentést átvenni. Egyáltalában nem valószínű azonban, hogy a panaszos a járőr felvilágosítása után ragaszkodjék a feljelentés átadásához.

Ily büncselekmény esetén azonban a járőr nem köteles nyomozni, mert a nyomozás elrendelése a kir. járásbíróság hatáskörébe tartozik, bár elrendelheti azt a főszolgabíró, vagy a rendőrkapitányság vezetője is.

Ha a csendőr ily magánindítványt átvesz, mindenesetre gondja legyen arra, hogy a magánindítványt oly alakban terjessze a bíróság elé, amely az eljárás megindítására teljesen alkalmas. Ezt követeli a szolgálati lelkiismeretesség és a csendőrség hírneve, nehogy azzal gyanúsítsák meg a csendőrséget, hogy nem tudta elbírálni a magánindítvány szabálytalan vagy hiányos mivoltát.

78. Kérdés. Büncselekmény gyanuja forog-e fenn a következő tényállás alapján. A sértett terménykereskedő megállapodik egy őstermelővel abban, hogy búzáját neki fogja eladni. Az őstermelő azonban búzáját másnak adja el, jöllehet a terménykereskedővel kötött megállapodás idején attól 120 pengő vételár-előleget is felvett. A terménykereskedő értesülve az őstermelő szerződés-szegéséről, őt a szerződés teljesítésére többször felszólította, de eredménytelenül.

Válasz. Maga az eset a fent előadott alakban polgári peres útra tartozó vitás kérdést tüntet fel. Büncselekményről, még pedig csalásról, csak akkor lehetne szó, ha nyilvánvaló lenne az, hogy az őstermelő eredetileg sem akarta a szerződést teljesíteni, csak azért tett vételi ajánlatot a terménykereskedőnek, hogy tőle az előleget kicsalja. Ezt azonban csak úgy lehetne bizonyítani, ha többek közt az előleg visszafizetése alól az őstermelő mindenféleképpen kibújni igyekeznék s rajta az peres úton sem mutatkoznék behajthatónak vagyontalansága miatt. Sikkasztásról nem lehet szó, mert az átvett előleg az őstermelő tulajdonává vált szabályszerű jogügylet folytán s arra nézve a sértettnek csak visszakövetelési joga lehet: természetes, hogy a polgári jog szerint az őstermelő a szerződés-szegésért kártalanítással is tartozik.

79. Kérdés. Mi a lényeges különbség a királyság és a köztársaság, mint államforma között?

Válasz. A két államforma közt a szembeötlő különbség elsősorban is az, hogy a királyságban az állam élén álló uralkodó király címet visel; a köztársaságban az állam élén az elnök áll, aki azonban nem uralkodó, hanem az állam választott hivatalnok. A királyság és a köztársaság közt további lényeges különbség az, hogy a király mint államfő szuverén, aki hatalmát az alkotmány értelmében a saját jogán gyakorolja és az államban senkinek sincs alárendelve, tehát felelőségre sem vonhatja senki; a köztársaság élén álló, meghatározott időre választott elnöknek pedig csak annyi joga van, amennyit a nép ráruházott, felelős a népnek vagy képviselőtének, vagy egy erre a célra szervezett külön bizottságnak.

A lényeges különbség egyébként a két államforma

közt az, hogy a királyságban a királyt illetik meg a felségjogok, a köztársaságban pedig a népet.

Mik a felségjogok? Azok a jogosítványok, amelyekben az állam felsége, tehát legfőbb hatalma és méltósága nyilvánul. Ha a királyság törvényei olyanok, hogy az uralkodói hatalom és az állami hatalom egy és ugyanaz, vagyis, ahol a közhatalom forrása maga az uralkodó, ott ú. n. abszolút királyságról van szó. Alkotmányos királyságban azonban (mint aminő Magyarország) az uralkodó ugyan a közhatalom, de a felségjogokat csak az alkotmány korlátai között, vagyis az alkotmány meghatározta módon, alkotmányos szervek közreműködésével, valamint a polgárok részesedésével gyakorolja. Minálunk az államhatalom a király és a nemzet közt oszlik meg.

Magyarország alkotmányának szelleme egyébként az egész világon egyedülálló rendszert foglal magában. Az ősrégi magyar felfogás ugyanis az államot a szent koronában látja jelképileg kifejezettnek s így az összes közhatalmi jogok forrásának a szent koronát tekinti. Ezért a szent korona a forrása nálunk az államhatalomnak, az uralkodásnak, a törvényhozásnak, a kormányzásnak, kiváltságok adásának, az igazságszolgáltatásnak, a kegyelmezésnek, az ország területe birtoklásának. A királyé csak akkor a közhatalom, ha a szent koronával megkoronázzák. A közhatalom birtoka azonban nem korlátlan a királyra nézve, hanem azt csak az alkotmánynak megfelelőleg gyakorolhatja, alkotmányos szervek (testületek, hivatalok és méltóságok) közreműködésével és a politikai jogokkal felruházott nép közreműködésével. Mikor (1848 előtt) csak a nemeseknek volt politikai joguk, ezen az alapon őket a szent korona tagjainak hívták. Ma a szent korona tagja ilyen értelemben mindenki, aki politikai jogai révén a közhatalom kezelésére vonatkozólag befolyást gyakorol.

Nálunk tehát a közhatalom a szent koronában rejlik és ezt az országgyűlésben összegyűlt nemzet a koronázással ruházza a királyra. A király, aki viseli a koronát és a nemzet fia, akik tagjai a szent koronának, együtt alkotják a szent korona testét és mint országgyűlés gyakorolják annak szuverén jogát, alkotják a törvényeket. A szent korona fejezi ki a nemzet egységét királyával, jelképezi az állam területi egységét, az uralmat az állam területén, innen ered az a kifejezés: „szent korona országai“, „szent korona területe“.

Ha a magyar királyság jogi természetét megértjük, akkor látjuk, hogy a köztársasági államforma lényegének jellemzésére mondott amaz állítás, hogy ott a közhatalom forrása a nép és a szuverénitás csak a népet illeti meg, nem sokkal több, mint üres szólam. Hiszen a magyar királyságban is a közhatalom kútforrása a nemzet összesége, amely a szent koronában van jelképezve.

Egyébként általános szabályokat felállítani a köztársaság és a királyság elméleti meghatározásában alig lehet. Minden országban ugyanis más-más a köztársasági elnöknek, mint másutt a királynak. Ezért meddő a vitatkozás azon, melyik jobb államforma: a királyság-e vagy a köztársaság. Minden nemzet olyan államforma alatt éljen, amely legjobban megfelel jogérzetének és nemzeti hagyományainak.

Mi azért ragaszkodunk a királyság államformájához, mert azt szoktuk meg ezer éven át, ehhez fűz minket az első szent királynak, Szent Istvánnak örök emlékezete, ehhez fűz egész multunk, nagy őseink emléke, nagy multunk, minden nemzeti dicsőségünk és ennek tiszteletére kötelezünk minket törvényeink.

A köztársasági intézmény dicsőítésével sok visszaélést követ el a demagógia. Azt állítják ugyanis, hogy a köztársaság jobban biztosítja a nép jogait és szabadságát, mint a királyság. Ez, amint láttuk, nem igaz, mert megfelelő törvények uralma alatt a királyságban sokkal nagyobb lehet a szabadság, mint akármelyik köztársaságban. Viszont zsarnok-uralom a köztársaságban épen úgy elképzelhető (gondoljunk csak a magát „tanácsköztársaság“-nak nevező zsidó uralomra). Azután az is bizonyos, hogy az államfő választásával kapcsolatos korteskedések, amelyeknek a köztársaságban bizonyos idő multán alkotmányszerűleg meg kell ismétlődniök, kiszámíthatatlanul sok káros hatásuk van. Egy alkalommal több a demagógiának sokszor véres szereplésére, a nemzet egységének megbontására

s arra, hogy lejárassák az állami főhatalom képviselőjének tekintélyét. Ebből is látható, mi lehet az oka annak, hogy van nálunk egy töredék, amely a köztársasági eszme hirdetésével éket akar verni a királyság intézményét tisztelő és ahhoz ragaszkodó nemzet túlnyomó többségébe.

80. Kérdés. *Mi a nyomozólevél, körözés, elfogatóparancs? Mi a különbség ezek között?*

Válasz. Nyomozólevelet a Bp. 470. §-a alapján a vizsgálóbíró, a vádtaács, vagy a törvényszék a kir. ügyészség indítványára, büntett elkövetésével gyanúsítható egyén ellen rendszerint akkor szokott kibocsátani, amikor az illető gyanúsítottnak tartózkodó helye ismeretlen, ha megszökött a bűnvádi eljárás folyamán, ha bujkál és a hatóságnál utóbb nem jelentkezik, ha esetleg hírlapi úton is üdéztek eredménytelenül.

Ezenkívül nyomozólevelet lehet kibocsátani az ellen az elítélt ellen a Bp. 515. §-ának ut. bekezdése értelmében, aki a letartóztató intézetből megszökött. Az ily nyomozólevél kibocsátására az országos fegyintézet, a kerületi börtön, a javító- vagy közvetítő-intézet igazgatója, illetőleg a kir. ügyész vagy a járásbíró jogosult. Itt tehát közömbös, hogy az elítéltet büntett miatt itélték-e el, vagy vétség vagy akár kihágás miatt.

A nyomozólevél hatálya az, hogy a rendőri hatóságok a nyomozólevél útján kézrekerítendő egyént, ha reá bukkannak, tartoznak elfogni s az illetékes hatósághoz való eljuttatás végett a legközelebbi bíróságnak átadni.

Ha valakit nem büntettel, hanem vétséggel gyanúsítanak, ez ellen a fentemlített feltételek esetén nem nyomozólevelet, hanem személyleírás-körözést bocsátanak ki. Ennek kibocsátására ugyancsak a fentemlített bírói hatóságok jogosultak. A személyleírás-körözés hatálya abban van, hogy a körözött egyént nem kell elfogni, hanem feltalálása esetén értesíteni kell azt a bíróságot, amely a személyleírást kiadta.

Elfogató parancsot akkor ad ki a bíróság, ha a gyanúsított egyént előzetes letartóztatásba vagy vizsgálati fogságba akarja helyezni s azt reméli, hogy az illető egyén a rendőri hatóságnak vagy közegnek kiadott elfogató parancs révén rövid időn belül előállítható lesz. Az elfogató parancsot képest a rendőri hatóság hivatalos közeget küld ki a gyanúsítottnak kinyomozása és letartóztatása, illetőleg az elfogató elrendelő hatósághoz való előállítására végett. Természetesen elfogató parancsot ad ki a bíróság akkor is, ha az előzetes letartóztatást vagy a vizsgálati fogsá-

got már elrendelte s annak fogantatása végett akar intézkedni abban a reményben, hogy a nyomozólevél vagy személyleírás-körözés kibocsátásával járó bonyolalmasabb eljárást elkerülheti.

Meg kell említeni végül, hogy a kiadatási eljárásban az eljáró bíróságok rendszerint elfogató parancsot szerkesztenek és küldenek meg az illető külföldi bíróságnak, amely a kiadni kért egyén kiadatása tárgyában dönteni hivatott. Az ilyen elfogató parancs nemcsak a letartóztatásra utaló rendelkezést tartalmazza, hanem az elkövetett bűncselekmények részletes leírását és a Btk. ama §-ának idézését és teljes szövegét, amely a bűncselekmény minősítését és büntetését megállapítja.

81. Kérdés. *A Szut. 302. pontja — az eddigi előírással ellentétben — azt írja elő, hogy a szolgálatban felépő csendőr puskáját csak akkor vegye „kész” helyzetbe, ha ezt az utasítás kifejezetten előírja, vagy ha különös elővigyázat szükséges. Milyen esetek ezek?*

Válasz. Kifejezetten előírja a Szut. a puskát „kész” helyzetbe vételét a 303. pont 1. és 2. bekezdésében a veszedelmes gonosztevők elleni fellépés alkalmával, vagy a 365. pont 3. bekezdésében a kóborcigányok ellen való fellépésnél. Különös elővigyázat szükséges pl. a 380. pont 2. bekezdése esetében az orvvadászok elleni fellépésnél. De ezektől az esetektől eltekintve, a csendőrnek bármikor jogában áll fellépése alkalmával a puskát „kész” helyzetbe venni, ha ezt szükségesnek látja, tekintet nélkül arra, hogy azt az éppen fennforgó esetben az utasítás előírja vagy megengedi-e?

82. Kérdés. *Melyek a Szut. 525. pont 3. bekezdésében említett „csak alakilag kifogásolható” felhívások?*

Válasz. Alakilag kifogásolható az olyan felhívás, amelynek érdemi rendelkezése helyes ugyan, de magának a felhívásnak — mondjuk — ügyváltelszerű kelteke hiányzik. Ilyen eset lehet pl. ha a felhívásnak nincsen iktatószáma, vagy kelte, ha az a felhívás jellegével ellenkező kifejezéseket (pl. megparancsolom, utasítom stb.) tartalmaz, ha a hivatalos levelezésben szokatlan módon van kiállítva (pl. csomagolópapírra van írva írómmal), ellenben pl. már nem alakí, hanem lényegi hiánya a felhívásnak, ha azt a felhívó hatóságnak olyan tagja írta alá, akinek az 521. pont értelmében felhívási joga nincsen.

82. Kérdés. *Az x-i honvéd zászlóalj gyakorlatozás közben az örskörlet egyik községében pihenőt tartott. A honvédek ellepték egy izraelita korcsmáros korcs-*

Csendőrségi szállító!

Társasági sapka káki szintartó kammgarn

bőrernyő, bőrizzasztó, bőrrohamszíjjal ... 6.—

Társasági sapka káki a legfinomabb

kammgarn bőrernyő, bőrrohamszija, bőrizzasztóval, selyembéléssel luxus kivitel ... 7.—

Bocskay sapka bőrizzasztóval és teljes felszereléssel ... 3-52

Ezüst sapkarózsa email nemzeti betéttel I. rendű ... 35

Ezüst kalapzsinór I. rendű ... 1-60

Tollforgótok ... 45

a 38 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER egyenruházati intézetében

Budapest, VIII., Baross-tér 6,

a Keleti p.-udvar érkezési oldalán, a Baross-szoborral szemben.

Telefon: József 321-78.

Kérje a legújabb árjegyzéket!

A Csendőrségi Lapokban

csak olyan teljesen megbízható cégek hirdeteit közöljük, amelyekről olvasóink bizalommal vásárolhatnak. Annak a cégnek a hirdetését, amely ellen a legkisebb jogos kifogás merül fel, azonnal töröljük, miért is kérjük olvasóinkat, hogy minden felmerült panaszt velünk közölni sziveskedjenek.

SIMON GYULA

bőrönd és díszmű készítő, a közig. tisztviselők szerződéses szállítója

Budapest, VIII., Baross-utca 1. szám.

Csendőrségi tagoknak árengedmény.

12 havi részletre kaphat háló-, ebédlő-, úriszoba és konyha-
bútort a legolcsóbbtól a legdrágább kivitelig.
BLEIER Rákóczi-út 30. telemelet.

máját és sört vásároltak. Miután a koresmáros a kiadott üvegeket nem tudta számon tartani, a sört üveg-
gel együtt 1 pengőért adta azzal, hogy annak, aki az
üveget visszahozza, 20 fillért visszatérít. Egy honvéd a
koresma udvarán egy felszer alatt két láda üres sörös-
üveget talált, amely a koresmáros tulajdonát képezte
s amelyet az másnap akart a raktárba beszállítani. A
honvédek a ládákat felnyitották és az üres üvegeket
megnedvesítve, a koresmárosnak 20—20 fillérért eladták,
mintha azokat sörrel telve akkor vásárolták volna.
Mit képez a honvédek ezen eljárása és mi a teendő, ha
a tetteket megállapítani nem lehet?

Válasz. A honvédeknek az az eljárása, hogy a
koresmáros a neki eladott sörösüvegek eredete tekint-
etében ravasz cselekményükkel tévedésbe ejtették és
ezáltal neki kárt, önmaguknak pedig jogtalan vagyoni
előnyt szereztek: család vétségét képezi.

Miután a büntetőjogi felelősség mindig egyéni,
ehhez a tettek személyének megállapítása elenged-
hetetlen kellék. Ha a tettek személye kideríthetetlen
maradt, úgy csak arról lehet gyakorlatilag szó, hogy a
koresmáros igazolt kárának megtérítését kérheti a
zászlóaljparancsnokságtól. Utóbbi parancsnokságot
jogilag nem terheli ugyan kártérítési kötelezettség,
mégis az illető csapattest erkölcsi reputációja érdeké-
ben remélhető, hogy az igazolt kár megtérítést fog
nyerni. Hogy a megtérítés miként történik, azt a
zászlóaljparancsnok diszkrecionális jogánál fogva ren-
deli el s a zászlóalj kebelén belül közigazgatási úton
szokott elintéztést nyerni.

83. Kérdés. A tettes azt állítva, hogy a sértett a
községnek szegényére vált, arra izgat egy a község
lakosaiból álló tömeget, hogy a sértettet üssék agyon.
A beszéd hatása alatt egyesek meg is támadják a sér-
tettet és ütlegelni kezdik, a sértett azonban futásnak
ered és elmenekül. Mily törvényhelybe ütközik a tettes
cselekménye?

Válasz. Az esetet a Btk. 171. §-a alapján kell el-
bírálni. Tisztázni kell tehát első sorban azt, hányan
hallották vagy hallhatták a tettes egyenes felhívását,
tehát gyülekezettnek tekintendő-e valóban az a „tömeg”,
amelyről szó van. Ezenkívül annak tisztázása fontos,
hogy eredménytelenül maradt-e a tettes felhívása,
avagy milyen büncselekményt követtek el a felhívás

következtében. Ha valamely büncselekményt elkövet-
tek, a felhívót, mint a büncselekmény felbujtóját kell
felelősségre vonni. A jelen esetben, úgy látszik, leg-
feljebb testisértésről lehet szó. Azok, akik a felhívás-
nak engedelmességre a büncselekményt elkövették, ter-
mészetesen, mint az elkövetett büncselekmény tettesei
adnak számot cselekedetükről.

Ha a felhívás eredménytelen maradt, a Btk. 171.
§-ának 2. bekezdése alapján büntetendő vétség terheli a
felhívót.

HIREK

Dicséretetek. A m. kir. csendőrség felügyelője Borsó Lajos
nagykanizsai osztály állománybeli tiszthelyettes 20 évet
meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, külö-
nösen az utóbbi években, mint a kiskomáromi őr parancsnok
a közbiztonsági szolgálat terén, valamint alárendeltjeinek
oktatása, nevelése és vezetése körül kiváló szorgalommal telje-
sített tevékenységéért dicsérő okirattal látta el.

A m. kir. III. sz. szombathelyi csendőr kerület parancs-
noka a m. kir. zalaegerszegi csendőr osztályparancsnokság
állományába tartozó Szabó Mihály tiszthelyettes közel 20 évi
csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban
különösen az utóbbi időben tanúsított szorgalmáért és ered-
ményes működéséért dicsérő okirattal látta el.

Megtámadott csendőr. Kaselyák János pásztói őrbeli
csendőrt szolgálatban június hó 5-én este Pásztó községben
három legény, kiket hangos éneklés miatt csendre intett, kövel
megdobálta. A támadók egyikét sikerült elfognia, de az kísé-
rés közben dulakodást kezdett vele, mire Kaselyák csendőr
kardjával a támadó legényt arcán súlyosan megsebesítette. A
legényeket az őr elfogta s a hatvani járásbírósnak átadta.
Kaselyák csendőr életveszélyes sérülésével a pásztói kórházba
került ápolás végett.

Elöléptek: a szombathelyi III. sz. csendőr kerület állomá-
nyában törzsőrmesterré: Nagy Kálmán őrmester; a budapesti
I. sz. csendőr kerület állományában őrmesterekké: Horváth
Pál, Kiss András, Bence László, Bóti Imre csendőrök; a szom-
bathelyi III. sz. csendőr kerület állományában őrmesterekké:

Csendőrség részére 30%-kal olcsóbban

**fogorvoslási és fogtechnikai
műveletek**

**I. db. Fenyvessi Vince Menyhért
intézetében**

Budapest, IX., Ráday-u. 5. (Kálvin-tér melletti)

Rendelés: reggel 9-től este 6-ig.

Rövid kezelési idő!

Szolgálati ügy } alkalmával sok időt és fáradságot takarít
Magánügy } meg, ha megbízható kerékpáron jár.

Kizárólag a m. kir. csendőrség
véglegesített egyéni részére:

12 havi részletre Automoto } 260 pengő Victoria } 240 pengő
Victoria Luxus } Praeciosa }

Még ma küldje el megrendelését vagy kérjen részletes is-
mertetést levelezőlapon.

KOVÁCS JÓZSEF

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18. sz.

Nyugati pályaudvar mellett.

Telefon: L. 985—27.

**Kerékpár, motorkerékpár, varrógép, sportcikkek,
gummiárak.** Csoportos alkatrész- és felszerelésrendeléseknél
részletfizetés.

**HEGEDŰ
HARMONIUM
TÁROGATÓ
CIMBALOM
HARMONIKA
CITERA**

és az összes hangszerek, legjobbak, csakis
itt a gyárban kaphatók.
Művésziesen javít, legjobb húrokat készít.
Árjegyzéket ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szab.
hangszergyárz
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 71.
Csendőrségnek részletfizetési kedvezmény.

Modern BUTORSZALON

ÜLLŐI-UT 14. BAROSS-UTCA 11.

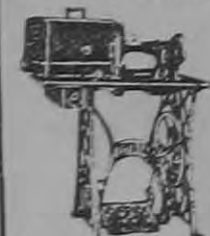
Olcsó szolid kiszolgálás! Cégtul.: **Gáspár Nándor.**

Kerékpár

közvetlen gyári lerakat eredeti német
és francia uti és versenykerékpárok
kényelmes részletfizetésre is.

Alkatrészek és pneumatik gyári árban kaphatók.

Varrógép közvetlen
gyári lerakat.

Eredeti német himző, stoppoló, ajourozó új rend-
szerű Central-Bobbin varrógépek kényelmes
részletfizetésre is kaphatók.

„GÉNIUS“ GÉPSZAKÜZLETBEN

Károly-körút 3.

Varga Dénes, Szalai István I., Király Elek, Lakatos Károly, Kovács József X., Böröndi Gyula, Biró Károly, Gál József, Gecse János, Horváth Vendel II., Kovács Imre III., Soós Gyula, Varga Domonkos, Vass Károly, Csekli József, Németh János IV., Nagy Lajos III. esendőrök; a pécsi IV. sz. esendőr kerület állományában őrmesterré: Tóth Mátyás, Lénert József, Ohnezorg József, Makra Mihály, Bánovits József, Kiss Sándor, Tkalesevicz Ferenc, Szomor István, Hoffmann Viktor, Baranya József, Fekete János I., Halász Antal, Németh Mihály III., Seher Béla, Nagy László, Lipics József, Kolláth Gergely, Cserti János, Németh József VII., Vajda Pál, Der József, Hollán Lajos, Menyhárt Ferenc, Szabó Pál, Szalados István, Kiss Bálint, Varga István V., Boros István, Cselenyák János és Krémer Gyula esendőrök; a szegedi V. sz. esendőr kerület állományában törzsőrmesterekké: Pető Péter, Takács Imre, Antal Béla, Herjecki György, Ruszbach András, Hegedüs János I. őrmesterek, őrmesterekké: Ecsödi Antal, Lakatos Ferenc, Tóth István I., Jankó János, Csipak István, Gyapjas László, Somosi Ferenc, Győri Lajos, Kocsis János I., Márton Bálint, Szunyog Ferenc, Bán Lajos, Ungi Zsigmond, Forgó János, Szöllösi Mihály, Borocsik József, Máté Imre, Lakatos Márton, Zsoldi Imre, Szóráth Mátyás, Almási István, Buzi Gábor, Rác János esendőrök.

Házasságot kötöttek: a budapesti I. sz. esendőr kerület állományában: Bördi Sándor tiszthelyettes Kovács Eszterrel Ráckeven; Bodor Ferenc őrmester özv. Hiba Józsefné, szül. Roncsán Erzsébettel Balassagyarmaton; a szombathelyi III. sz. esendőr kerület állományában: Varga István II. őrmester Kovács Etelkával Celldömölkön; Hetyey Miklós őrmester Pék Rozáliával Szombathelyt, György Mihály tiszthelyettes Kesze Margittal Sárvaron, Kovács Ferenc I. őrmester Vitai Brigittával Mihályfán; a szegedi V. sz. esendőr kerület állományában: Budai János tiszthelyettes Kukla Annával Gyulán, Tanács Ferenc őrmester Gábor Anna Máriával Kiszomborban.

Kérelmek. Orbán Dániel törzsőrmestert, akivel 1917-ben a sarmasági őrsön (Szilágyi várm.) teljesített együtt szolgálatot, kéri Kiss József II. törzsőrmester (Balatonkiliti, Somogy vm.), hogy címét közölje vele.

Kölcsönös áthelyezésüket óhajtják: Navratil Mihály kiskunmajsai őrsbeli (kecskeméti osztály) esendőr bármelyik kerület területére; Szuromi István nagykállói őrsbeli (nyiregyházi osztály) esendőr a szegedi kerület területére. Kéri kölcsönös áthelyezésüket óhajtó bajtársaikat, hogy címüket közöljék velük.

„FOTO“ fényképezési szaküzlet BUDAPEST VII., Rákóczi-út 80.

Tiszteknek és véglegesített
csendőröknek **6 havi hitel**

Fotó osztály:

Nagy választék minden árban elsőrangú gyártmányú gépekben, felszerelésekben és anyagokban.

Rádió osztály:

Kész készülékek, alkatrészek, vázlatok, accumulatorok stb. stb.

Optikai osztály:

Mindennemű látcsövekben nagy készlet; szemüvegek, javítások orvosi vényre. Pontos és gyors kiszolgálás.

Gramofon osztály:

A mai kor legtökéletesebb angol beszélőgépei a leg-egyszerűbb kivitelűtől a legdrágább kivitelűig. Lemezok nagy választékban.

Mechanikai gyermekjáték osztály:

Vasutak (gőz-, villany- és óraszerkezettel), vasúti felszerelések, gőzgépek, gyerekinók stb. stb.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cikket nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt megfelelően honoráljuk. Kéziratot nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ívnek csak egyik oldalára, lehetőleg félhasábosan és könnyen olvasható írással írni. A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levélben senkinek, válaszbélyeget tehát fölösleges beküldeni. Jeligéül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert az azonos jeligékből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. Az előfizetést kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk.

G. M. őrmester, Decs. Ha atyja 1921 július 26-ig illetőséget szerzett valamely csonkamagyarországi községben s akkor Ön még kiskorú volt, akkor atyja után önnek is megvan a magyar állampolgársága. Ha azonban atyja az említett időpontig illetőséget nem szerzett, avagy ha szerzett is, de Ön az említett időpontban már nagykorú volt, akkor a magyar állampolgárságot kérnie kell. Ennek részletei felől a községi előjáróságnál érdeklődjék, mert a belügyminiszter úrhoz intézendő kérvényt ott kell benyújtania.

K. K., Mór. Amint az „Érdem“ jeligére küldött üzenetünkben is láthatja, a kitüntetések utólagos igazolásának megvan a lehetősége. Ehhez szükséges, hogy lehetőleg két volt tiszti előjárójától, vagy legalább is egy volt tiszti előjárójától és utóbbi esetben egy vagy több volt altiszti előjárójától vagy bajtársától nyilatkozatot kapjon, amelyben az illetők a kitüntetést igazolják. A nyilatkozatokon a névalíráások valódiságát hitelesíttetni kell, ami a községi előjáróság útján is történhetik. Az, hogy a Hadtörténelmi Levéltár nem találja az adatokat, illetékes helyről nyert értesülésünk szerint nem mindig ok az utólagos igazolás iránti kérelem visszautasítására. A levelében irtak szerint — amint mi látjuk — kitüntetését kellőképpen igazolni tudja, kérelme tehát a belügyminiszter úrhoz (VI. e. osztály) felterjeszhető. Tekintve, hogy a minden bizonnyal akkor még hiányosan felszerelt kérelmét visszautasították, azt a tanácsot adhatjuk, hogy várja meg a legközelebbi kerületi parancsnoki szemlét és kérelmét akkor adja elő kihallgatáson.

Magyar vagyok. Olvassa el lapunk 1926. évi 1. számában „K. J. B.“ jeligére küldött üzenetünket.

PORTABLE irógépeink árban, minőségben utolérhetetlenek

Jólállással 224 pengő. Részletfizetéses kedvezmények

Ujlaki Béla R.-T. Budapest, Erzsébet-kr. 28.

KEMÉNYFA HÁLÓSZOBA

Tartós kivitelben. Jólállással kapható.

Csendőröknek kedvező részletfizetési feltételek.

Lányi bútorkereskedő, VII., Akácfa-utca 7. sz.

Csendőrtisztek és altisztek

RUHÁZATI

szükségletüket **minőség, árak, törlesztési feltételek** tekintetében **legelőnyösebben** még mindig csak

DR. LENGYEL ÁBRIS

nyugalmozott máv. titkár

RUHÁZATI ÁRUHÁZ

Budapest, V., Sas-utca 29. (Szabadság-tér sarok)

cégnél szerezhetik be.

☛ Kérdőzködéskor készséges levélbeli vagy telefoni felvilágosítást nyújtok.
Telefon: Lipót 962-49.

1887. H. írja meg nekünk most már egészen részletesen, hogy tulajdonképpen hogyan került a városhoz, milyen állást kapott, nyugdíjra jogosít-e az vagy sem, mióta van ott s hogy a csendőrségtől kapja-e a nyugilletményeit. Ha ugyanis a városnál nyugdíjképes állást vállalt, akkor ezt be kell jelentenie szolgálati úton a belügyminiszter urnak (VI. b. oszt.). Az állam és a városok között ugyanis viszonyosság áll fenn a nyugdíjas állások tekintetében. Ha Önnek a városnál nyugdíjképes állása van, akkor a csendőrségi nyugilletményeit nem veheti fel, mert amikor majd a városból nyugdíjaznak, be fogják számítani a nyugdíjába a csendőrségi szolgálati idejét is. Nyugdíjat pedig az után a fizetés után kap, amelyik nagyobb volt, tehát eszerint elbírálván vagy a volt csendőrségi vagy a városi illetményei után. Ha a városnál nyugdíjképes állásban van s amellet a csendőrségtől is felveszi a nyugdíját, ebből kellemetlensége származhatik. Ha azonban a városnál vállalt állása nem nyugdíjképes, akkor a fizetése mellett a csendőrségi nyugdíját is természetesen felveheti, illetőleg az megilleti. Ha mindezek után is volna még valami kételye, akkor írja meg teljes részletességgel ügyét nekünk, mert a részletek teljes ismerete nélkül lehetetlen a legutóbbi kérdésére választ adnunk.

Sz. D. B. Az 1912. évi LXV. t. c. et az 1925. évi Csendőrségi Zsebkönyv kivonatosa ugyan, de mégis oly mértékben ismerteti, hogy abból minden csendőr megszerezheti a szükséges tájékozódást. Egyébként a törvényt az 1913. évi január hó 11-én megjelent 2. sz. Rendeleti Közlönyben (a m. kir. csendőrség számára) tették közé.

Lakbérfolyósítás. Ha a gyermekek családi pótlékot, illetve nevelési járulékot kapnak, akkor a gyermekek a lakbér kiszabtat megállapítása szempontjából is tekintetbe jönnek. Ha a családtagok száma ezek szerint 3 vagy ennél több, akkor a nősöknek illetékes lakbér magasabb kiszabtatára tarthat igényt. Ha nem ezt kapná, szolgálati úton jelentést kell tenni a gazdasági hivatalnak.

Öreg csendőr. II. 1. Ha tényleges állományban nősült, akkor legalább három hónapig kell együtt élnie a házaspárnak, hogy az özvegy nyugdíjat kaphasson. Ennek a három hónapnak nem okvetlenül kell tényleges szolgálattal elmúlnia. 2. Most ny. tiszthelyettes és tudomásunk szerint Kétegyházán vagy Ujkigyóson italmérési engedélye van. A leveléhez csatolt 40 fillért lapunk javára bevételeztük.

Remény. II. Az Ön 15 hónapi megszakítása a kommun és a kommunt közvetlenül követő időre esik és mert 1921 július 1. előtt ismét tényleges szolgálatba lépett, reménye lehet a távol töltött idő beszámítására. Ennek azonban még egyéb felételei is vannak s főleg az, hogy a saját hibáján kívül maradt távol a tényleges szolgálatból a kommun bukása után is még egy ideig. Ilyen ok például, ha elszakított területen tartózkodott s onnan korábban nem tudott átjönni, avagy más akadályozó körülmény. Ezt csak esetenként lehet elbírálni s ezért szolgálati úton részletesen megindokolt kérvényt kell felterjeszteni a belügyminiszter úrhoz (VI. c. oszt.).

1902., illatos favirág. Lapunk legutóbbi számában „Hulló csillag” jelígre küldött üzenetünk 2. pontjában megtalálja a választ. Jelígejét ugyan jól kicifrázta.

Tavas. Ha nyugállományban nősült, a feleség a férj korábbi elhalálozása esetén csak akkor tarthat özvegyi nyugdíjra igényt, ha a férj a nyugállományból ismét a tényleges állományba került és legalább három évig tényleges szolgálatot teljesített. Ellenkező esetben az özvegy csak özvegyi végkielégítést kaphat. A férj halála után három hónapig az özvegy az elhalt férj rendes nyugilletményeinek az élvezetében marad s azonkívül kérheti az özvegyi végkielégítés folyósítását. Az özvegyi végkielégítés a férj nyugilletményeinek három hónapi összegére rug.

Szerénység. Névtelen levélre nem adunk választ még akkor sem, ha tartalma egyébként egészen általános természetű kérdés körül forog.

F. I. cs., Szekszárd. Vagy írásbeli érintkezés útján igyekezzék rokonaival az örökösödés kérdését elintézni, vagy pedig látogasson el hozzájuk, mert anyagi ügyeket mindig jobb személyesen elintézni, különösen, amikor az öröklés tárgya más állam területén van. Nem értjük, miért nem lépett már eddig is érintkezésbe az unokatestvérével, akitől a pontos tájékoztatást már eddig is megszerezhetne volna. Amíg a pontos adatok birtokában nincsenek, természetes, hogy nem tud mihez kezdeni, de éppen ezért lehetetlenség azt kívánni tőlünk, hogy ilyen körülmények között érdemleges tanácsot adjunk.

Hóvirág. Csak Nagy Emil címét sikerült megtalálnunk: Sopron, Rákóczi Ferenc reálnevelőintézeti igazgató.

A Csendőrségi Lapok részére **HIRDETÉSEKET**

kizárólag **Balogh Sándor hirdetőirodája**

VI., Révay-utca 22. **vesz fel.** Telefon: T. 157—83.

Mindennemű megkeresések erre a címre intézendők.

Több mint 31 év óta a világot uraló eredeti angol **The Champion kerékpárokat** 3 évi jótállással havi 20 P részletre, kerékpáralkatrészeket, lánc, pedál, nyergeket nagyban gyári árban, külső gummik 6-80 pengőtől, belsők 2-10 pengőtől, Motóbécane francia motorkerékpárokat 840 pengőért szállítunk. **LÁNG JAKAB ÉS FIA** kerékpár- és gumminagykereskedők Nagy árjegyzék 700 képpel ingyen. Budapest, VIII. József-körút 41.

BÚTOR részletre **Ó** Budapest **3.** olcsón VI., **Ó**-utca **3.** Postások és rendőrség szállítója.

Órák

Gábor Lajos
Budapest, V., Lipót-körút 30.

Kérjen órák és ékszerekből ingyen árjegyzéket, mely szerint 3—5 havi részletre vásárolhat. Készfizetés mellett 10% engedmény.

Kerékpárok
Kerékpárgummi

Alkatrészek. Mindent legjobb minőségben olcsón, részletfizetésre is szállítunk.

Deményi és Fia
Budapest, VI., Teréz-körút 4. sz.
Alapítva 1894. évben. Kérjen árjegyzéket.

„CORVIN” BÚTORCSARNOK
Részletre olcsón! Dohány-utca 39.
A közalkalmazottak bevásárlási forrása.

Ékszerek

Vihar a tengeren. Ilyesmit nem lehet megírunk, mert kipellengérezni senkit sem akarunk. Jelentse az ügyet őrs-parancsnokának, aki majd gondoskodik róla, hogy a feljelentés az arra illetékes parancsnoksághoz eljusson. Arra azonban ügyeljen, hogy a feljelentésnek meg is legyen az alapja.

Érdeklődő. 1. Semmi más tennivalója nincs, mint őrs-kihallgatáson kérni, hogy az igényjogosultsági igazolvány elnyerése iránti kérelme illetékes helyre felterjesztessék. Őrs-parancsnoka tudja, mi a további teendő. 2. A polgári állás elnyeréséhez szükséges 6 havi próbaszolgálatra engedélyezett szabadság egész időtartama alatt a ténylegességi illetményei élvezetében marad s amellet, ha a próbaszolgálat teljesítése céljából állomáshelyét el kell hagynia, áthelyezési költségeket is kap.

Csíksereda. A gyermektartási költségek címén bírói ítélettel lefoglalt illetmények tekintetében tárgyalások folynak. Amíg ez el nem intéződik — s hogy mi lesz az elintézés, azt nem tudhatjuk — addig illetményeiből semmit sem lehet visszatartani.

K. J., Abaujszántó. Még nem nevezhető ki, mert a megkívánt szolgálati ideje nincs meg. Idővel, ha megfelelő magaviseletet tanúsít, kinevezése sorra kerül.

T. J. csendőr, Dusnok. Lakóhelyük ismeretlen. A volt tartalékos tisztek a nyilvántartásban nem szerepelnek.

Kárpátok. Lakóhelye ismeretlen.

Duna. 1., 2., 3. Végkielégítésre annak van igényjogosultsága, aki 5 évig (4 év, 6 hónap, 1 nap már 5 évnek számít) teljesített szolgálatot. Ön tehát számot tarthat végkielégítésre.

G. P. ny. thts, Váchartyán. Csak névaláírással és címmel ellátott levelekre válaszolunk, ettől az elvünktől kivételesen sem térünk el.

Cibakháza. Tartalékos volt, lakóhelye ismeretlen.

Öreg csendőr. Nem magyar állampolgár, lakóhelye ismeretlen.

Óceán. Nagel Vilmos szkv. százados címe: Nagymányok, Bánya-telep.

Szulok. Nyugalmazott tábornok és Veszprémben, Vár-u. 3. sz. alatt lakik.

Szentes. Az első ny. tábornok s Debrecenben, Hatvan-u. 1. sz. alatt lakik, a másik lakóhelye ismeretlen.

Ollár. Schöffli, vagy hasonló hangzású névvel senkit sem találtak a nyilvántartásban. Kornháber József ny. százados Debrecenben, a honvéd gy. laktanyában lakik. A harmadik tartalékos volt, lakóhelye ismeretlen.

G. thts., Sós-kút. A kérdéssel komolyan foglalkoznak, de hogy mikor lesz eredménye az ezirányú törekvéseknek, azt nem lehet tudni. Mi bízunk benne, hogy a megoldás már nincs messze.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados,

Pallas r.-t. nyomdája Budapesten, V., Honvéd-u. 10. sz.

(Telefon: T. 205-67, 205-68, 205-69.)

Felelős vezető: Tiringer Károly műszaki igazgató.

SÁRGA JÁNOS

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, MŰÖTVÖS

— cs. és kir. udvari szállító

IV., KIGYÓ-UTCA 5. Klotild-palota

Brillians, aranyékszerek. Ezüstárak. Verseny- és dísz tárgyak. Evőeszközök. Elsőrendű, mindennemű svájci órák a legjutányosabb áron. Kedvező részletfizetés mellett is. Óra- és ékszerjavítások. Saját műhely.

CSENDŐR-

tisztek, altisztek

és azok családtagjai

nyolc havi részletfizetésre készpénzáron

a következő cikkeket kaphatják:

női-, férfi- és egyenruha- törülközőket, abroszokat,
szöveteket, bélésarukat, kötött és szövött árut,
vásznat, sifont, zefireket, kötött gyermekgarnitúrát,
és egyéb vászonárukat, kesztyűt, harisnyát, kész
női s férfifehérneműeket kötött kabátokat, függ-
készen és rendelésre, göny és függönykelméket,
uj, gyárilag sterilizált ágytollat és pelyheket, paplanokat, min-
dennemű mosókelméket, selymeket, valamint díszpárnákat a

TRIBON Ruházati Részvénytársaságnál

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. SZÁM.

Az egyes vásárlások utáni első részletek 1927 július hó 1-ével kezdődnek.

Elsőrendű német gyártmányú

kerékpárok és varrógépek

véglegesített csendőröknek előnyös

részletfizetésre kaphatók.

Kerékpár és Varrógépkereskedelmi Vállalatnál

Budapest, VI., Andrassy-út 83-85 sz.

Telefon 980-22.

BÚTORCSARNOK

ERNST GYULA, BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 33

(Klauzál-utca sarok)

Mindenféle bútorok és lakberendezési tárgyak óriási választékban. A csendőrség tagjainak jutányos ár és kedvezményes fizetési feltételek. Vidékre csomagolás.

CSENDŐRSÉGI KERÉKPÁRJAINK

MEGÉRKEZTEK!

Kinevezett csendőröknek kedvező feltételekkel. Nagy javító műhely. Gyermek-
kocsi raktár. Alkatrészek nagyban árban. Árjegyzék 600 képpel ingyen.

Láng Imre motor, kerékpár, varrógép és Budapest, VI., Teréz-körút 3 (sarok
műszaki cikkek gyári lerakata üzlet)

Pontos és legjobb órák:

Doxa . . 350.000 K

Omega . 550.000 „

== 5 évi írásbeli jótállással ==

POLGÁR KÁLMÁN FLA műórás és ékszerész

Budapest, VII., Teréz-körút 5. I. em.

Arany- és ezüstórák, ékszer és ajándék tárgyak.

Részletfizetés bevezetve! * 30 éves cég